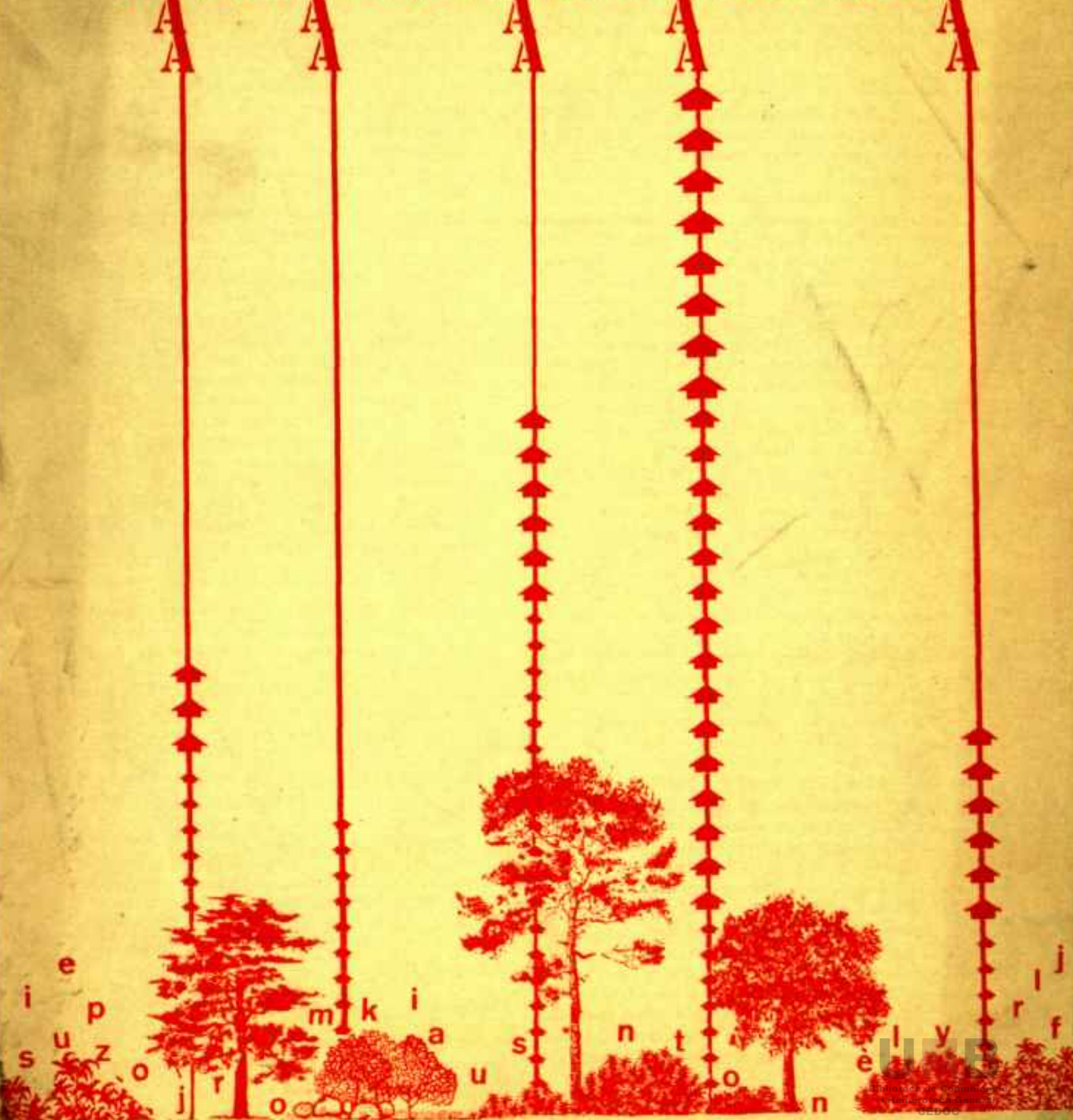

BUTLLETI

Nº 4224
CEDDS
FONS
A. VELADO

del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres
i en Ciències del D. U. de Catalunya i Balears • Març-Abril 1975 • N.º 15

GALIZA·EUSKADI·CATALUNYA

La Junta de Govern de l'Il·lustre Col·legi Oficial de Doctors i de Llicenciats de Catalunya i de Balears, a la sessió del dia 25 de febrer acordà per unanimitat de fer la següent declaració de principis.

1. Afirmen, perquè n'estem convençuts, que tots els pobles tenen el dret d'ésser educats en llurs llengües. Catalunya com a poble té una llengua i una cultura fruites de l'esforç de molts segles i que són font enriquidora de la cultura hispànica i de la universal.
2. Que Catalunya com a poble té dret que li sigui reconeguda la seva cultura i la cooficialitat de la seva llengua tal com succeeix a d'altres pobles d'Europa. El fet de conculcar aquest dret natural comporta una clara actitud de no respecte, un desig d'imposició i una manca de sentit de l'esperit de convivència.
3. La manca de reconeixement d'aquest dret és particularment nociu en aquelles zones, com les rurals, on l'ús de la llengua catalana és totalment exclusiu, i en canvi tot l'aparell oficial des de l'escola a l'ajuntament desconeix la llengua que parla el poble, creant un conflicte de valors entre la cultura del poble i la cultura oficial i dominant.

Així mateix, som conscients de l'existència d'un elevat percentatge de població immigrada per a la qual la manca de canals normals d'aprenentatge de la llengua catalana dificulta, si no impedeix, la integració a la societat a la qual pertanyen.

4. La manca de la llengua catalana sobretot a l'escola crea també conflictes a nivell pedagògic, perquè si tots els especialistes del món reconeixen la ineludible necessitat que els nens iniciïn els aprenentatges en la llengua materna, la iniciació en una altra llengua és causa de greus retards, d'inadaptacions escolars, de dislàlies i de dislèxies.

Per tal de resoldre aquesta situació, l'exigència de la qual neix del dret dels pobles a educar-se en llur llengua i en llur cultura, cal cercar solucions eficaces i positives. Per això aquesta Junta PROPOSA:

1. Que el reconeixement que la Llei General d'Educació fa de les llengües natives a nivell de preescolar i d'EGB, sigui traduït en realitats concretes regulades des del Ministeri d'Educació i Ciència amb la col·laboració dels diversos organismes competents dels Països Catalans, tant en allò que fa referència als horaris i als continguts com al professorat, i que no sigui en sentit restrictiu sinó ampli i total.
2. Que l'ensenyament de la llengua tingui una natural continuïtat en el BUP i en la Formació Professional. Creiem que el català i la cultura catalana tenen una clara i justa raó d'ésser en aquests dos nivells, i que, si més no, com a assignatura optativa hauria d'ésser

programada amb totes les conseqüències d'horaris i d'avaluació i de valor acadèmic dels programes.

3. Que la Universitat faci efectiu l'article 8è dels seus Estatuts en el qual s'afirma que dedicarà una atenció preferent a les peculiaritats de Catalunya, i de manera especial a allò que concerneix el desenvolupament social i l'econòmic, la llengua, la història, l'art, i en general tot allò que constitueix el nostre patrimoni cultural. Per tant, els plans d'estudi de les Universitats de Barcelona i de les diferents Escoles Universitàries escampades per la nostra geografia han d'ésser estructurats perquè els futurs llicenciats coneguin a fons la nostra cultura i que siguin capaços de continuar el sentit de creativitat i d'acréixer el nostre patrimoni cultural. Això no serà aconseguit sinó es concedeix autèntica autonomia a les universitats.
4. Una atenció especial mereixen les Escoles de Formació del Professorat, on és vital que els futurs mestres aprenguin a conèixer tots els mecanismes de comunicació que han de servir per a la interacció humana. Si el mestre no coneix la llengua del nen i la del poble difícilment podrà portar a terme la seva tasca educadora. Si les escoles de Formació del Professorat de Catalunya volen ésser fidels a llur missió han de planificar els estudis de manera que el professor conegui a fons la llengua i la cultura catalanes.
5. Sabem que la llengua i la cultura no són cultivades ni compartides sols per l'escola i per la universitat, i per tant demanem que, ocupin el lloc que els correspon en els avui tan poderosos mitjans d'informació: premsa, ràdio, TV, cinema, teatre, etc. i tinguin l'ajut que com a poble podem exigir de l'Estat.
6. En resum, les mesures que hem proposat les entenem com a un primer pas tendent al ple reconeixement de la cooficialitat del català que, als diversos nivells de l'educació es manifestaria en la progressiva implantació de l'ensenyament en català, després d'una primera etapa d'escolarització en la llengua materna.

Finalment aquesta Junta de Govern vol deixar ben clar que la nostra preocupació per la nostra llengua i la nostra cultura no pressuposa un ànim d'atac sinó un desig de defensa serena d'uns drets irrenunciables del nostre poble. És més profitós per a la cultura en general la convivència equitativa de totes les llengües i de totes les cultures hispàniques sense exclusivismes ni discriminacions de cap mena que no pas el desconeixement i l'abandó. Per això, tot allò que la Junta de mana per a la llengua i la cultura catalanes ho fa extensiu, també, a la gallega i a la basca.

L'acceptació del fet de la nostra llengua i de la nostra cultura ajudarà a crear un nexa de comprensió entre tots els pobles d'Espanya i serà un camí per a la normalització general del país.

(25 febrer 1975)

ELS PROBLEMES DEL BILINGÜISME

El primer problema que presenta el fet del bilingüisme és el de la seva definició. Des d'un punt de vista (socio)lingüístic, bilingüisme és la «pràctica d'usar dues llengües alternadament» (Weinreich). Però una cosa és l'acceptació científica i una altra l'acceptació habitual del mot. Per exemple, un alemany que entén i parla molt bé l'anglès no és qualificat habitualment de bilingüe, mentre que un gal·lec que entén bé el castellà però el parla malament sempre és qualificat de bilingüe. Això significa que en les discussions corrents «bilingüisme» vol dir alguna cosa més que la mera alternança de dues llengües: «bi-

lingüisme» en aquests casos significa «bilingüisme diglòssic», és a dir, aquell tipus de bilingüisme en què una llengua «a» es fa servir per als àmbits formals (literatura, educació, Església, Administració, etc.) i l'altra llengua «b» es fa servir per als àmbits informals (llenguatge col·loquial, amb la família i els amics, etc.). D'aquí ve el fet que en les discussions corrents sobre bilingüisme als Països Catalans (sobretot a Catalunya), hi hagi tants catalans que es resisteixin a acceptar l'etiqueta de «bilingües», malgrat que tenen un coneixement més o menys elevat del castellà.

Un altre element ajuda a complicar la definició de bilingüisme. No és el mateix el cas de l'individu que parla dues llengües a casa seva (matrimonis mixtos) que el de l'individu que només en parla una. En el primer cas es diu que l'individu és un «bilingüe natural»:

fins ben entrat el segle XX eren molts els autors que només consideraven bilingües els individus d'aquest grup.

Per a la (socio)lingüística aquestes reduccions no són justificades. Bilingüe és tot aquell que practica dues llengües alternadament, sigui actiu o passiu, natural o ambiental, lliure o diglòssic, etc. Ara bé, cal reconèixer que les nocions científiques massa genèriques poden resultar poc operatives en aplicar-les a determinades realitats. En el cas català cal tenir en compte aquesta actitud antibilingüista —molt generalitzada sobretot en medis intel·lectuals o il·lustrats— com a component significativa en descriure el nostre conflicte lingüístic.

En efecte, aquesta actitud antibilingüista només pot ser entesa en correlació amb les actituds probilingüistes que es produeixen en la nostra societat. Hi ha una acti-

ÍNDEX

	Pàg.
Observatori (Editorial)	2
Els problemes del bilingüisme (Francesc Vallverdú)	3
Educació i sociolingüística (Lluís V. Aracil)	5
Estat actual de l'ensenyament del català al Principat (Ernest M. Sabater)	6
L'idioma català a les escoles (Col·legi d'Advocats, Vic)	7
Cursos de llengua valenciana (M. Arancibia)	9
Ensenyament del català o en català? (Lluís M.º Bonet)	10
Català al Batxillerat (Assoc. Pares de Alumnes, INEM Manresa)	12
Català al BUP? (Comissió Filologia Catalana)	13
La enseñanza del gallego (Rafael Chacón)	14
Manifiesto para la supervivencia de la cultura gallega	15
El moviment escolar basc: les «ikastolak» (Ernest M. Sabater)	16
Illas Balears (Ramon Serra)	17
Roselló (Ramon Serra)	17
Sortides professionals dels llicenciats en Filologia catalana	18
El Show de l'Ajuntament de Barcelona (Lluís M.º Bonet)	18
El català, llengua d'expressió científica	20
I Cicle de conferències de Cultura Catalana	22
La Junta es pronuncia	23
Junta Ordinària	24
Reunions de Comissions	25
El Dr. Bosch i Gimpera homenatjat pel Col·legi (Ll. M. B.)	26
Biblioteca: Reorganització	28
Biblioteca: Noves adquisicions	29
Resum de Premsa (Centro de Documentación del Colegio)	30
L'experiència de l'Escola Normal de Sant Cugat, o la difícil tasca de formació del mestre sense autonomia a la Universitat (N. Silvestre)	33
Psicòleg a l'escola?	35
La planificación de los estudios de Biología en relación con la perspectiva profesional (L. M. del Carmen)	36
Boletín Oficial del Estado	39
El degà del Col·legi de Madrid citat a declarar al jutja	40

tud més o menys conscient (passiva), però bastant generalitzada, segons la qual «el bilingüisme no és cap problema, es tracta d'una qüestió menor i no mereix que hi perdem el temps». Es tracta d'una actitud ideològica difusa i cal cercar-ne els orígens en la ideologia pactista de la burgesia autòctona: amaga el fet fonamental que el bilingüisme és realment un problema i que l'organització d'una política lingüística bilingüe és **sempre costosa** (la qual cosa no significa que no sigui inevitable, almenys durant un període més o menys llarg). Hi ha una altra actitud clarament conscient (activa) segons la qual «el bilingüisme és un bé irrenunciable que cal defensar com una riquesa espiritual», però al mateix temps, per tal de preservar aquest «bé» s'estableix una jerarquia entre una llengua (l'**oficial**) i l'altra (la **regional**). El representant més caracteritzat d'aquesta actitud és avui Julià Marías amb la seva teoria de la «casa de dos pisos» aplicada al bilingüisme català-castellà. Es tracta d'una actitud netament intel·lectual, fins i tot minoritària a Catalunya (no pas al País Valencià o a Mallorca, on té bastants adeptes). La càrrega ideològica és prou clara i cal trobar-ne els orígens més o menys directes en la ideologia centralista de l'oligarquia. Pràcticament defensa el bilingüisme diglòssic. En el fons, aquestes actituds pro-bilingüistes són bastant semblants: tàcticament són bilingüistes, però estratègicament assimilistes.

* *

Un capítol important que planteja una situació de bilingüisme ambiental és conèixer la seva base demogràfica. Dissortadament a casa nostra els cens no s'interessa encara per saber quina és la llengua habitual dels nostres conciutadans. Cal recórrer, doncs, a enquestes privades. La més antiga és la del prof. A. M. Badia i Margarit, tot i que es limita a Barcelona (1964-65). Per a Badia un

63,2 % de barcelonins són catalanoparlants i un 36,8 % castellanoparlants: Badia s'interessa per la «llengua habitual» i desestima els bilingües naturals. Una altra en-

questa, referida a la joventut catalana i deguda a E. Pinilla de las Heras (Laboratori de Sociologia de l'ICESB), estableix els següents percentatges:

Llengua habitual dels joves catalans a casa seva

	Barcelona	Cinturó indúst.	Reste de Catalunya
Català	45 %	28 %	65 %
Bilingües naturals	14 %	10 %	8 %
Castellà	41 %	62 %	27 %

Amb les dades de Badia i de Pinilla tenim una descripció (parcial) del bilingüisme ambiental a Catalunya, però no hem dit res encara de les condicions en què es dona. En aquest sentit, la societat catalana presenta una situació de conflicte lingüístic, en què hi ha una llengua dominant (l'**oficial**) i una llengua dominada (la catalana). Un conflicte lingüístic pot passar per etapes més o menys agudes segons el grau de consciència lingüística dels parlants i la intensitat dels mecanismes coercitius. Però un conflicte lingüístic desemboca **necessàriament** en una d'aquestes dues alternatives: 1) substitució de la llengua dominada per la llengua dominant; 2) normalització lingüística de la llengua dominada que assoleix així la seva plenitud d'ús. Una opció realment democràtica exigeix la normalització de la llengua catalana, ja que tot allò que no sigui normalització porta, a curt o a llarg terme, a una substitució, cosa que implica un genocidi cultural.

Així, doncs, l'objectiu que s'ha de proposar una política lingüística democràtica als Països Catalans és la normalització lingüística catalana: oficialitat del català, escola catalana, mitjans de comunicació de masses en català, etc. En una etapa immediata, però, te-

nint en compte l'actual composició de la societat catalana, aquest objectiu estratègic pot exigir la implantació d'un bilingüisme oficial (cooficialitat), una educació bilingüe (amb coneixement sòlid i suficient tant per a catalanoparlants com per a castellanoparlants de l'altra llengua), etc.

Combatent el bilingüisme diglòssic, recuperant en tots els seus àmbits la llengua catalana, el poble català no caurà en cap tibetanisme, no s'aïllarà. Com tota societat moderna —i més encara per raó de la petita demografia— serà igualment multilingüe (amb coneixement d'una, dues o més llengües de relació), però sense coercions. En la meua opinió, la supervivència del conflicte lingüístic —ni que es pretengui endolcir amb els intents actuals de «bilingüisme tolerat»— és un entrebanc seriós no sols per al desenvolupament cultural de la societat catalana, sinó per a la lliure convivència de l'Europa democràtica del futur.

Francesc Vallverdú

(Resum de la conferència pronunciada el 17 de gener de 1975 dins el «Cicle de Cultura Catalana» organitzat pel Col·legi)

EDUCACIÓ I SOCIOLINGÜÍSTICA

De l'ampli treball col·lectiu sobre Bilingüisme que la Institució «Rosa Sensat» ha encarregat a diversos especialistes, en reproduïm un troc de la part del valencià Lluís V. Aracil:

Idioma i Educació

Tothom (també naturalment, els educadors) practica i fa practicar constantment certes normes d'ús lingüístic, però ho fa quasi sempre de manera automàtica, sense reflexió crítica.

En una societat com la nostra, en què coexisteixen dos idiomes (català i francès a les comarques més septentrionals, català i castellà a la resta), el contacte és un fenomen tan quotidià que sovint l'oblidem. No l'oblidem pas completament perquè posa constantment dilemes i problemes que cal resoldre d'alguna manera. Doncs bé: sembla que aqueixos dilemes i problemes deuriem ésser especialment aguts dins l'àmbit de l'educació. En efecte: l'educació és una activitat necessàriament orientada cap el futur i que condiciona prou directament (en bé o en mal) el futur d'una societat. Val a dir que les solucions adoptades per l'educació en un determinant període tenen inevitablement repercussions històriques de gran abast i envergadura. Per consegüent, l'estatus educatiu del català deuria haver estat objecte de reflexió i discussió molt serioses. El fet, però, és que el sistema educatiu «formal» (francès al nord i espanyol a la resta) ha resolt aqueixa greu qüestió per decret expeditiu i categòric: el català «no existeix» —o, si preferiu, no té dret a existir—. I els educadors —potser per docilitat o per peresa— raríssimament han gosat posar en qüestió tan inequívoc i formidable decret. Després de tot, llur funció consistia a ensenyar i imposar —no pas a indagar, aprendre, entendre ni discutir. Les excepcions que hi ha hagut— doblement estimables per ésser excepcions— difícilment podrien redimir la regla general.

És evident que la decisió d'admetre (o de no admetre pas) el català dins l'àmbit de l'educació «formal» té ben poc a veure amb l'estructura de l'idioma. Sens dubte,

el decret sumari i peremptori a què m'he referit és una norma que exclou (tàcitament i terminantment) el català d'un(s) determinat(s) àmbit(s) d'ús — el(s) de l'educació «formal», concretament. Val a dir que és exactament això: una norma d'ús. Estranyament, però, els qui volen impugnar el decret i fer que el català sigui reconegut i usat dins l'àmbit educatiu no són pas prou conscients que allò que intenten és precisament de transformar les normes d'ús lingüístic actualment en vigor a casa nostra.

Per alguna raó, els nostres educadors en general a penes s'adonen de les normes d'ús lingüístic i de llurs implicacions i repercussions. Alguns semblen creure que la decisió d'ensenyar (o de no ensenyar pas) el català i en català és «lingüística» o «gramatical» —hi ha gent capaç de creure qualsevol cosa, especialment a força de no reflexionar. L'estatus educatiu del català —del qual depèn, a la llarga, la subsistència mateixa de l'idioma— és així doblement precari. D'un costat, el punt mateix de partença és exageradament desavantatjós. L'estat de coses actual obliga a discutir i justificar el reconeixement i l'ús de l'idioma dins l'educació —mentre que no obliga pas (ni ha obligat mai) a discutir ni a justificar la seva proscripció. Val a dir que els defensors del català han de carregar amb l'onus *probandi*— mentre que els seus adversaris poden aferrar-se simplement a una situació que ells voldrien que fos un *fait accompli*. D'altra banda, és trist de veure que els arguments justificatoris usuals són poc clars i poc forts. Fa la impressió que molts educadors que preconitzen el reconeixement i l'ús del català no saben tanmateix raonar convincentment llur pròpia tesi. Són ja ben pocs els qui saben què volen —i encara en són més pocs els qui saben dir per què ho volen. El mètode (mal aconsellat) dels greuges i les implicacions s'ha demostrat ineficaç

i revela una mortificant esterilitat imaginativa. Els defensors del català han acceptat unes limitacions (uns vetos) que, desarmant-los, els condemnaven a perdre. Aqueix punt reclama, però, una discussió en què no entrarem pas ara i ací.

El fet és que, en les nostres circumstàncies actuals, el reconeixement i l'ús del català dins l'educació «formal» és —tant en si en som conscients com si no— una alteració revolucionària de les normes d'ús lingüístic actualment en vigor. És clar que aqueixa alteració tan radical no es justifica pas per ella mateixa, sinó en funció de les seves implicacions i repercussions socials, que són prou vastes. De fet, els educadors mateixos que defensen el reconeixement i l'ús educatiu del català saben (encara que de manera intuïtiva i vaga) que la decisió que ells proposen és d'interès públic, precisament perquè no afecta pas solament l'educació. Els canvis educatius els preocupen i interessen com a instrument d'una transformació social més ampla i més profunda. Clarament, allò que preconitzen és una gran decisió històrica —no pas una mera reforma tècnica. I tenen raó. L'ensenyament del català i en català repercutirà més o menys directament damunt tots els grups i camps d'activitat del nostre país. ¿O és que penseu que la decisió d'excloure el català no ha tingut fins ara enormes conseqüències?

No abordarem mai seriosament la qüestió si no ho fem dins una perspectiva històrica global —és a dir: en termes de tendències i processos. Decididament, la nostra situació sociolingüística no és pas estable ni definitiva. És una conjuntura transitòria que es transforma en alguna direcció. De fet, sembla que es transforma simultàniament en dues direccions contràries— d'aquí el conflicte i el dilema. Quina opció prevaldrà?

Lluís V. Aracil

ESTAT ACTUAL DE L'ENSENYAMENT

Es difícil donar una informació exacta sobre quin és l'estat real actual de l'ensenyament del català, amb números, intensitats, nivells, etc. En primer lloc perquè no sabem tot el que hi ha, encara que sí en la part més important, ni tampoc, de vegades, com fer-nos càrrec de la intensitat, efectivitat o impacte d'aquest ensenyament. Per entendre'ns establim la divisió que segueix:

a) Escoles de les anomenades actives on es fa molt ús del català i fins i tot s'hi ensenya a llegir als infants, si més no als catalanoparlants. No totes apliquen els mateixos criteris pel que fa a l'ús de la llengua. Quant al nombre deu ser entre 80 i 100 en tot el Principat.

b) Escoles estatals, religioses o privades que tenen establert un

ensenyament regular, dins l'horari escolar i un mínim —gairebé sempre fan aquest mínim— de dues hores setmanals. Generalment han començat per iniciativa d'algun grup de pares o mestres o per invitació directa a participar en l'operació d'engegar la campanya de Català a l'Escola, portant a la pràctica la petició avalada per milers de signatures d'entitats i recollida

a la Llei d'Educació en els seus famosos i discutits articles 14 i 17. A Barcelona són 107, unes 40 a Santa Coloma i en desconexim les xifres exactes a la resta.

c) Escoles de tot tipus també que fan «classe de català» fora d'hores, voluntàries, sense avaluació i generalment amb impossibilitat de continuïtat i de progressió per nivells. Són, avui, sortosament molt poques.

El tipus d'ensenyament que es fa és molt divers segons l'alumnat, les condicions de cada lloc, el professorat, etc. Aquest darrer, però, ha començat des de fa tres cursos a Santa Coloma i progressivament en d'altres zones com Zona Franca, Sants, Cornellà a tenir unes reunions o seminaris periòdics en què es posen en comú mètodes, les experiències, es programa i prepara material per a l'ensenyament, etc.

És prou clar, i no fa gaire un lector de la pàgina catalana de MUNDO DIARIO ho repetia, que amb aquest mínim de dues hores dins l'horari escolar —que en molts llocs encara no s'acompleix— no hi ha possibilitats de dur a terme un treball complet de la llengua, això més quan la resta de les assignatures, els mass-media, l'ambient general de l'escola i cada cop més del carrer és dominat pel castellà. Aleshores, també, les possibilitats de l'ensenyament bilingüe queden molt minvades, ja que una de les dues llengües en concurrència compta amb tots els mitjans de difusió i canals de penetració i l'altra pràcticament cap, fora de la classe i encara aquesta moltes vegades es veu condicionada per la irregularitat de la situació de la matèria, manca de transcendència a les avaluacions, impossibilitat d'una exigència al mateix nivell que les altres matèries, etc.

Aquestes notes no volen pas pecar de pessimistes: tracten de ser realistes i vistes des de dins dels qui portem a terme aquest ensenyament. És escuradissa la lleugeresa amb què es tracta sovint del tema de la nostra llengua a l'escola: des del menyspreu o la sàvia desviació fins a l'optimisme irresponsable dels qui creuen que amb haver iniciat unes «classes de

català» en qualsevol de les modalitats al·ludides ja rutlla tot bé i la llengua s'ha salvat.

Un intent més ambiciós sembla ésser el de les escoles que sota el control de l'ICE de la Central i de l'Autònoma han començat a fer l'ensenyament anomenat del «bilingüisme a l'ensenyament», encara que per la informació que han fet pública la finalitat és d'introduir els infants en l'aprenentatge durant els primers cursos en la seva llengua materna i arribar a 4 t. d'EGB a fer totes les matèries en castellà, encara que continuïn conreant el llenguatge propi. Millor que ara sempre serà, però...

Comparant, doncs, la situació del nostre país amb el moviment escolar basc veiem que aquí no existeix un tipus d'escola amb idèntica motivació que la ikastola basca: l'ensenyament en la llengua del país com a aglutinant de tothom que s'hi vol sentir identificat i com a treball en comú concret a oferir als grups de gent inquieta de cada població. No sols això sinó que fins i tot hem pogut observar un cert menyspreu per aquesta possibilitat, fruit en alguns casos de la desconexió del fet i de llur transcendència, en d'altres de la manca de fe en les possibilitats de dur-ho a terme i en d'altres dels partits presos personals o de grup que no encaixen amb aquestes motivacions.

La situació del català avui, com diu Badia Margarit al seu llibre «Llengua i Cultura als Països Catalans», és força compromesa i difícil, més que no ho ha estat mai. En aquest enfocament hi ha la valoració més realista i solvent de la nostra situació:

«El català no és ensenyat, o no ho és en la proporció que li correspondria. La realitat és que la gran massa de catalanoparlants no sols no rep l'ensenyament de la llengua pròpia, sinó que ignora àdhuc l'existència de cursos de

català i la possibilitat d'accedir-hi.

«La gran massificació de la societat s'ha produït de vint-i-cinc anys ençà, de manera que, en restar el català a part dels poderosos mitjans de comunicació social (els anomenats mass media), la pro-

gressió, evident en cursos de català no arriba a poder compensar el procés creixent de massificació (dut en llengua altra que la catalana).

«Els adults, com els infants, tenen molt poques oportunitats de

L CATALÀ AL PRINCIPAT

veure o de sentir un català mitjanament correcte.

«Els nens i nenes tenen un vocabulari més limitat que aquells altres que no sofreixen la contradicció entre la llengua de casa i la de l'escola.

«A mesura que es van fent grans, continuen tenint un vocabulari proporcionalment tan limitat que quan eren petits.

«Si superada l'etapa escolar (viscuda al marge de la llengua pròpia) els catalano-parlants joves i adults es trobessin amb manifestacions escrites normals en català (premsa-diària i no diària, avisos, notícies, publicacions, ràdio, televisió, etc.), aleshores podrien corregir en part els defectes d'una educació escolar inadequada (per més que cada cos vol el seu moment, i ja no tot podria ésser corregit).

«Quant a la consciència de llur mateixa situació psicològico-lingüística, cal dir que la gran massa de catalano-parlants no s'adona de la seva gravetat, ni tan sols de la seva existència. Sap que parla català i que escriu en castellà, s'ha avesat a aquesta dicotomia i ni se li acut que les coses podrien funcionar altrament.

«Durant més de trenta anys, les coses han estat dutes de tal manera que a molts catalano-parlants avui els fa estrany de veure quelcom escrit en català. Gairebé no tenen avinentesa de llegir res en català de qualsevol nivell cultural, ni d'escoltar un català mínimament acurat i digne.»

«No és rar que catalano-parlants titllin de difícils mots que, en una situació menys aberrant, serien d'ús ben corrent.»

El paràgraf que resumeix més cruament la realitat de la situació actual i dona l'explicació de la seva gravetat, és aquest:

«Una circumstància que agreuja molt la limitació del català d'avui és la llarga durada de les actuals limitacions en l'ús públic de la llengua, que, en excedir trenta anys superen l'època atribuïda al pas d'una generació. En efecte, durant anys, els fills sentien dels pares el testimoni viscut d'un clima socio-cultural en el qual el català posseïa els recursos reconeguts a totes les llengües de cultura. Ara no: avui hi ha persones de quaranta anys (amb fills de cap a quinze anys d'edat) que no poden passar a llurs fills cap record conscient d'ús públic del català: més

aviat els poden fer veure que estem molt millor que vint-i-cinc o trenta anys enrera, i això és cert, els pot fer pensar que ja és inimaginable de somiar una situació més respectuosa encara per al català.

«Tot un procés de maduració, començat el segle passat, i que anava lluitant amb èxit per la identificació de llengua i societat, fou interromput totalment.

«Cal tornar a iniciar un segon procés. Per això hem de disposar novament d'escola i de mitjans de comunicació social. Ara que la universalització de la cultura va esdevenint una realitat, ara que els mass-media dominen en gran part el funcionament de la societat, és indispensable que el català tingui un accés normal, de justícia òbvia, a totes dues vies culturals. La lluita ha estat enfocada per aquí, en aquests darrers temps, i ha d'ésser una lluita sense descans.»

Ernest M. Sabater i Siches

L'IDIOMA CATALÀ A LES ESCOLES

I. La publicació de la Llei del 4 d'agost de 1970 (Butlletí Oficial de l'Estat de 5-7 d'agost) facilita molt la resposta a les preguntes que ens ha adreçat la Delegació Comarcal de Vic d'OMNIUM CULTURAL.

L'esmentada Llei en la seva disposició final 4^a, pràcticament deixa sense efecte totes les regles de dret fins llavors vigents en tot allò que s'oposin a la nova legislació. Això ens estalvia una investigació feixuga i mai no segura respecte

de la norma existent abans de l'agost de 1970.

Cal, doncs, estudiar únicament la nova Llei i treure'n les conseqüències oportunes a la qüestió proposada.

II. Per començar, i com principi regulador que inspira tota Llei, hem d'esmentar que en el títol preliminar es diu que: «Son fines de la educación en todos sus niveles y modalidades... 3.º La incorporación de las peculiaridades regionales que enriquecen la unidad y el patrimonio cultural de España.»

Tenim, doncs, com a un dels fins principals de l'educació, la incorporació de les peculiaritats regionals. Quines són? Diverses, però ningú no podrà negar que davant de totes, hi ha l'idioma català parlat per alguns milions de persones. Per tant una de les finalitats de l'educació a Espanya, és la incorporació de l'idioma català al patrimoni cultural.

Aquesta idea de l'enriquiment de patrimoni a base de les varietats regionals, és totalment contrària a la que fins ara hem vist imperar i que encara existeix en moltes mentalitats, però també és veritat que el bon criteri es va imposant allà on el problema s'examina amb serenitat i d'acord amb els princí-

pis pedagògics universalment acceptats.

Als termes de la Llei ja esmentats, podríem afegir els del Tribunal Suprem d'Espanya, que en una Sentència de 23 de febrer de 1971 (Sala Penal) diu que «el sentido regionalista exaltador de la unidad dentro de la variedad no es reprochable sino incluso defendible en lo cultural y en lo político, por no lesionar, sino posiblemente beneficiar la seguridad e intereses del Estado.»

III. És evident que d'aquest principi exposat tan vagament, no podríem treure'n derivacions pràctiques, però la Llei va més endavant i concreta les aplicacions de la norma general.

L'article 14 ens diu en el seu número 1 que: «La educació pre-escolar comprende juegos, actividades del lenguaje, incluso, en su caso, de la lengua nativa.»

Per tant ja des del primer nivell, els mestres a Catalunya, no solament poden, sinó que tenen el deure de dedicar activitats escolars a l'idioma català, que és el natiu.

Quina mena d'activitats, no les detalla la Llei, perquè és el mestre qui les ha de saber. Però no serà inútil dir que han de consistir a ensenyar els elements del nostre idioma: lèxic, sintaxi, fonètica, etc., com a preparació del grau superior, comprès en l'Educació General Bàsica.

IV. En aquest segon nivell es torna sobre el mateix tema. En l'article 17 es diu: «Las áreas de actividades educativas de este nivel comprenden: el dominio del lenguaje mediante el estudio de la lengua nacional, el aprendizaje de una lengua extranjera y el cultivo, en su caso, de la lengua nativa.»

Cal observar que en els dos nivells es parla de «en su caso», frase que indubtablement vol dir, en el cas que l'escola sigui en un lloc on es parla una llengua que no sigui la castellana.

Resulta, doncs, ben clar, que a Catalunya l'activitat educativa en aquest segon nivell, exigeix el conreu de la llengua catalana.

I l'expressió conreu, comporta la no exclusió de cap activitat de les normalment emprades per aprendre un idioma.

Les perspectives que en aquest nivell tenen els mestres, són pràcticament il·limitades i mai no podrà ésser objecte de censura administrativa a causa de les dites activitats. Naturalment que el temps que dediqui a aquest conreu ha d'ésser proporcional al que dediqui a l'estudi de la llengua castellana i d'un idioma estranger. Però cal fixar-se que així quan parla de la llengua forastera assenyala com activitat la d'un aprenentatge, en parlar de la llengua nativa, estableix el seu conreu, terme de molta més extensió i significat.

El subjecte passiu d'aquest conreu és la ment dels escolars i el subjecte actiu és el mestre. Aquest ha de sembrar, adobar, regar, treure les males herbes i obtenir en fi, els fruits normals de tot cultiu. En el nostre cas, el fruit ha d'ésser el coneixement perfecte de l'idioma català, tant en la seva expressió oral, com en l'escrita.

V. Hem dit ja abans, i ara ho refermem, que no es tracta de les facultats que tenen els mestres en l'ensenyament del català, sinó dels seus deures, perquè aquesta activitat és una de tantes que constitueixen els deures dels educadors. Hem de recordar que la Llei a l'article 104, diu que són deures dels educadors: «a) Cumplir las disposiciones sobre la enseñanza», i és evident que les incompliria el mestre que, en una escola de Catalunya, no s'ocupés d'aquestes activitats en els dos nivells que els han estat encomanats.

VI. No voldríem tancar aquestes notes sense advertir que el que representa un deure per al mestre, es converteix en un dret per a l'estudiant, i per tant aquest, adés directament, adés per mitjà de la seva representació legal (pares o tutors), pot exigir que s'acompleixin aquelles normes abans esmentades. Hi ha a la Llei un títol dedicat als deures i drets dels estudiants i un d'ells és (article 125) rebre l'orientació educativa.

L'escola catalana on el mestre no

dediqui un temps proporcionat a l'ensenyament del català, serà una escola deficient i els escolars i els pares poden instar la correcció d'aital deficiència.

VII. Cal examinar el problema de l'ensenyament de matèries que no siguin l'idioma català. Pot fer-se en català? La Llei no toca aquest punt, i, per tant, resta la qüestió sense solució concreta que pugui ser esmentada. Resta clar, però, que la Llei no prohibeix l'ensenyament en català, i per tant, en fer-ho, el mestre no la infringeix.

De tota manera cal tenir en compte dues observacions. Hi haurà casos en què no és possible ensenyar cap matèria als escolars si no és en català. Perquè si els escolars no entenen cap altre idioma, com se'ls pot ensenyar una matèria en un idioma desconegut?

Per altra part, el cultiu del català es pot fer perfectament ensenyant altres assignatures, i, per tant, no es pot qualificar de «fora llei» l'ensenyament en català de qualsevol matèria.

En aquest problema hi han de jugar molt els criteris pedagògics, en el sentit que allò que cal, és utilitzar els mitjans més idonis, els que facilitin més l'ensenyament, els que exigeixin menys esforç per part dels escolars.

És molt possible que en nombrosos casos, s'hagi de fer forçosament les explicacions orals en català, encara que els textos siguin en castellà.

CONCLUSIONS:

1. Els mestres a Catalunya han d'ensenyar el català, tant en el nivell pre-escolar com en el de l'Educació General Bàsica.
2. Els alumnes i llurs representants legals en son cas, poden exigir als mestres l'acompliment del deure abans esmentat.
3. Les altres matèries pròpies dels dos nivells poden explicar-se en català, tant per facilitar l'aprenentatge dels alumnes, com per realitzar una activitat de conreu del català establerta per la Llei.

Vic, 12 de febrer de 1972.

Signat: Joan ANGLADA, degà del Col·legi d'Advocats.

CURSOS DE LLENGUA VALENCIANA

Mercedes Arancibia, corresponent de "Mundo Diario" a València, va efectuar una entrevista amb el professor Manuel Sanchis Guarner que aquest diari va publicar el 13 de febrer passat a la plana "Catalunya endins", en català. En reproduïm uns paràgrafs que perfilen en una primera aproximació la panoràmica de l'ensenyament del valencià en l'actualitat.

"L'ensenyament de la llengua del País Valencià ha estat una necessitat insistentment manifestada pels valencians, que venen reclamant-la des de molts anys enrera. Durant les últimes setmanes dos fets han aparegut a la llum pública: d'una banda, la dotació de l'Agadur de Llingüística Valenciana a la Facultat de Filosofia i Lletres. D'altra, tot just han començat els cursos de llengua i didàctica valenciana, que enguany organitza per segona vegada la Facultat de Filosofia en col·laboració amb l'Institut de Ciències de l'Educació. Aquests cursos han quadruplicat el nombre d'alumnes i de centres on s'impartirà l'ensenyament del valencià i la seva didàctica, fonamentalment dirigida a mestres, llicenciats i universitaris: 1700 matriculats i 40 escoles de 19 ciutats valencianes, n'és bona prova de l'interès que n'han aconseguit. El dia 3 de febrer, quan es van inaugurar els anomenats "Cursos de l'ICE", els mateixos organitzadors reconeixen que "s'havien rebassat les previsions més optimistes."

Tant a l'èxit dels cursos com a l'interès generalitzat per la llengua, de que està fent-se ressò al País Valencià, n'ha contribuït l'esforç del catedràtic de Llingüística d'aquesta Universitat, Manuel Sanchis Guarner. Ell dirigeix els cursos i és, sens dubte, una de les persones que més temps ha dedicat a l'estudi de la nostra llengua i a aconseguir el seu ensenyament a la Universitat i a l'escola.

—Pretenem amb aquests cursos —ens explica el professor— estar ben preparats per a quan es posin en marxa els articles de la nova Llei d'Educació referits a l'ensenyament de les llengües "natives". La nostra tasca, doncs, és doble: hem de preparar els professors i elaborar una sèrie de publicacions que es facin servir com a textos. (...)

—Seria important de promoure

una campanya d'alfabetització en la nostra llengua?

—Crec que l'alfabetització general a la llengua que es parla és un deure urgent. Moltes intelligències es frustren per rebre una escolaritat en condicions dolentes. El que cal és que hi hagi professors i llibres, i en aquest sentit treballem. Una llengua i una literatura poden subsistir amb el sacrifici d'unes minories; perquè es consolidi la llengua, però, cal un públic, una societat que mantingui la seva pròpia literatura. Avui la gent comença a familiaritzar-se amb ella perquè als diaris tornen els textos en català. Tanmateix, fins ara, hom comprovava que molts valencians tenien dificultats fins i tot per a llegir els "llibrets" de les falles...

—A quin nivell es troba actualment la llengua a València?

—A la capital, durant el segle XIX i començaments del XX el castellà era considerat la llengua de la classe dirigent i el valencià la de les classes populars. Com que es tracta d'una època força dinàmica, amb transvassament continu de les classes mitjanes i baixes cap a l'alta, molta gent comença a fer servir el castellà amb la idea de situar-se així en un status superior. Aquests plantejaments insolidaris s'han anat superant, i a hores d'ara hom detecta un gran interès per la llengua nostra. És un fenomen prou clar als sectors intel·lectuals i estudiantils que, havent rebut el castellà com a llengua "mater", es plantegen l'aprenentatge del valencià com a problema de consciència comunitària. De fet, gran nombre dels valencianistes actuals són "convertos".

La llengua avui: viva i ben sistematitzada

—El valencià que es parla, és correcte? O millor, no existeix un abisme entre el llenguatge anomenat "cult" i el popular?

—Els escriptors de la Renaixença

del XIX es compleien en filigranes gramaticals i rareses de lèxic; la seva llengua era una llengua de grup ben clos; amb força arcaïsmes i girs incomprensibles per al poble, car no tenien cap interès en projectar-s'hi. Ara els plantejaments han canviat: els valencianistes han acceptat la doctrina gramatical d'en Pompeu Fabra, qui feu esdevenir el català en vehicle d'expressió d'una cultura moderna. Avui la llengua és viva i ben sistematitzada.

—Abans esmentàvem el problema terminològic; català o valencià. Tot i l'evidència d'un interès a acceptar el darrer per part de certs sectors de la classe dominant, s'ha de reconèixer una actitud semblant a nivell popular. D'on prové aquesta altra oposició?

—Es un problema de recels entre regions; el "sociocentrisme", diríem, que fa que molts valencians desconfiïn de Barcelona, com molts alacantins ho fan de València i com, fins i tot, s'hi manifesten el de Vila-real envers Castelló o els d'Oliva envers Gandia... curiosament, es pot dir que els valencians que reccelen de Barcelona, que parlen d'un suposat "imperialisme" català i tot, són els més dòcils servidors del centralisme de Madrid, contra el qual no protesten pas. Tenen por d'un perill hipotètic, però tanquen els ulls davant una realitat.

—Què manca per aconseguir, en aquesta trajectòria vers la completa "normalització" de la llengua i de la seva projecció social?

—S'ha obtingut l'Agadur, però convindria aviat de crear càtedres a les Escoles de Professorat d'EGB de València, Alacant i Castelló. És necessari també que als Instituts es puguin donar les classes de valencià en millors condicions que a hores d'ara (fora d'horari, etc.). S'hauria d'ensenyar així mateix als seminaris... amb tot, confio en el futur."

M. ARANCIBIA

Aproximació a l'estat actual de l'ensenyament de ENSENYAMENT DEL CATALÀ O EN CATA

camp de l'existència col·lectiva d'un poble, ni allò de la interrelació entre estructura i superestructures, etc.)

Malgrat tot, l'estadi que abans he denominat actual no està aconseguit totalment. No tothom està plenament d'acord en l'ús del català. I si no aquí tenim les reaccions, no solament dels regidors municipals sinó també dels inspectors d'ensenyament, directors de Col·legis, etc. Tots ells amb el denominador comú de posseir mecanismes de poder oficial i ben allunyats de la voluntat popular, cosa per la qual, donada l'actual correlació de forces, han d'anar cedint de moment en camps no essencials, i que fa poc consideraven intocables, per al seu domini global, per tal de conservar els mecanismes intactes.

L'actual és un moment de discussió oberta sobre el finançament, pels Ajuntaments, de l'ensenyament del català a l'EGB, de crítiques directes a les administracions locals quan no ho fan (tot esperant que ho financii el Ministeri d'Educació i Ciència, que és qui ho hauria de fer). Fa poquíssims anys, però, dos o tres, el nivell era molt inferior. Llavors només unes quantes institucions privades tenien cura d'anar batallant en un camp que, per la seva vastitud, és llarg de veure'n els resultats. Omnium Cultural, a nivell de tot Catalunya, però sobretot a Barcelona, és qui, fora de tot dubte, s'ha distingit, ha marcat la pauta i ha donat exemple. Més lluny, cadascú a la mida de les seves possibilitats, diverses institucions de caràcter local, han anat empedrant aquest llarg camí.

Dos casos previs

En concret, i abans del clamorós, de vergonyant, «no» dels 18 regidors (i dels no sé quants —tots tret de dos— de Girona), aquesta qüestió que ens ocupa ara va saltar a les planes dels diaris quan els dos inspectors d'ensenyament d'El Prat de Llobregat i de Cornellà es van negar a que s'ensenyés el català a l'horari escolar. Només la resposta massiva de les dues poblacions (majoritàriament immigrades, no ho oblidem) va impedir que aquestes decisions es consolidessin. La pressió va ser tal que, en un viatge a Madrid del ponent de cultura de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat, com a representant dels del Baix Llobregat, va aconseguir del di-

rector general d'Ordenació Educativa els corresponents permisos per a qui ho sollicités.

A Cornellà, des de l'estiu passat s'havia anat desenrotllant una campanya de «català a l'escola el curs que ve» («i a l'horari escolar» afegien alguns) que van llançar 50 entitats locals. Llavors també es va signar massivament una carta dirigida a l'Ajuntament demanant la resolució d'un problema que, segons el 97 % de pares que havien contestat a una enquesta, volien que es solucionés amb l'ensenyament del català a l'escola. L'Ajuntament defensà la petició amb un pressupost de 3 milions. Llavors, però, va sorgir el Sr. Julio Garcia Ortega, Inspector d'ensenyament. Atès que l'Ajuntament havia dit que sí, algú havia de seguir la tradició dels entrebancs. Aquest senyor indicà que les classes de català havien de ser donades fora de l'horari escolar i a càrrec de mestres nacionals amb títol, amenaçant d'obrir expedient als Centres o mestres que no complissin l'ordre.

A El Prat de Llobregat, la prohibició es produí el 12 d'octubre. L'Inspector de torn va fer demanar permís als dos Centres estatals que l'any anterior van impartir aquestes classes. I a qui el va demanar se li va contestar que bé, però fora de l'horari escolar, de 5 a 6 de la tarda i com a matèria complementària. Aquí també, l'Ajuntament s'havia mostrat permeable als desitjos populars. A part d'aquests dos Centres, d'altres col·legis particulars, ja ensenyaven català. Els pioners, el «Liceo Pratense» i el «Ramón y Cajal», van arribar, el curs anterior, a donar classes de català al 15-20 % de l'alumnat.

Després d'aquests dos casos exemplars i en una reunió de components dels dos Ajuntaments i del de L'Hospitalet amb la Delegada del Ministeri d'Educació, aquesta va autoritzar, el 17 de febrer, l'ensenyament del català a l'horari escolar, amb caràcter experimental, sempre que els Directors dels Centres ho demanessin, escoltat el claustre de professors, consultada l'Associació de pares, etc., etc.

Algunes de les situacions immediatament preterites

De manera molt breu, resumeixo a continuació algunes dades no uniformes sobre aquest tema. Evidentment

Amb el recent «no» de 18 regidors de l'Ajuntament de Barcelona sembla que s'hagi descobert, per part de molts, la desídia, la ignorància, per no dir la política contrària a l'ensenyament del català, que des de les «altures» s'ha portat de fa un cert nombre d'anys ençà.

Ara tothom sembla que vulgui que el català sigui ensenyat a les Escoles, ja és alguna cosa. No vull plantejar aquí la qüestió de la normalització del català, ja que excediria el tema d'aquesta espècie d'informe. La ràdio, la premsa, la televisió, la publicitat, els rètols de botigues i carrers, etc., etc., pràcticament tot, continua estant en castellà, «la llengua del Imperio», l'idioma «cristià», com tants anys ens han estat dient. Evidentment, però, la qüestió actualment plantejada no és d'avui. Simplement, ara se'n pot parlar en veu alta, es pot reflectir als diaris.

D'una situació estant, a la qual es torna inevitablement, devers la qual s'ha tendit de bon començament, de normalització de l'idioma, tal com era a partir de mitjans de 1931, i després d'aquests últims anys de forçós exili interior, el català s'està imposant altra vegada. La qüestió a plantejar, però, és si l'actual estadi d'ensenyament del català, encara no plenament aconseguit, com veurem més endavant, és suficient. Particularment tinc perfectament clar que això és una etapa intermèdia en l'avanç del poble català cap a la normalització en aquest camp. Només s'assolirà la plena normalitat amb l'ensenyament en català a tota els graus. (I evidentment no perdo de vista allò dels avanços en tots els

no hi són totes les poblacions de Catalunya. Les que aquí apareixen són les que últimament, per algun motiu, han estat notícia, fins el Ple de l'Ajuntament barceloní. Posteriorment, hi està havent «guerra» per veure qui dona més diners...

La Garriga: català una hora a la setmana a tots els Centres (privats i Escola Nacional Mixta), a partir del 3er d'EGB fins a 8è. A l'horari escolar (l'any anterior es donaven fora de l'horari).

El Figaró: situació exacta a l'anterior.

Reus: el proper curs, l'Ajuntament ho finançarà a tots els Centres estatals d'EGB.

Sant Feliu de Guixols: el regidor Sr. Budó sol·licita aquest ensenyament per mitjà d'un prec en un Ple, essent acceptat per unanimitat.

Pineda: l'Ajuntament subvenciona amb 250.000 ptes. a totes les escoles nacionals (on el 75 % d'escolars són fills d'emigrants) dues hores setmanals.

Molins de Rei: ensenyament FORA de l'horari.

Terrassa: igualment.

Vic: el curs 73-74 es van gastar 774.000 ptes., de les quals 550.000 venien d'Omnium Cultural, en aquest capítol. Aquest curs el català s'ensenyava a tres grups escolars nacionals i a tres col·legis privats.

Sant Julià, Sant Quirze de Besora, Sant Martí de Sobremunt, Torelló i Sant Pere de Torelló: ensenyament finançat per Omnium Cultural.

Sant Boi de Llobregat: recollida de firmes per a que s'acompleixi la Llei General d'Educació, que demana, pel curs que ve, l'ensenyament del català A l'horari escolar.

Santa Coloma de Gramenet: uns 8.000 nens ja han rebut classes no finançades per l'Ajuntament.

Granollers: existència d'una campanya per a la normalització total del català a tots els camps.

Urgell i La Cerdanya: 40 mestres han implantat el català a les seves classes.

Igualada: a 4 escoles públiques, s'ensenyava català, pagant l'Omnium Cultural, dues hores a la setmana.

Lleida: a l'Escola del Magisteri s'ensenyava el català.

San Cugat del Vallès: a dos Centres privats, sí, a quatre d'estatals no s'ensenyava.

Esplugues de Llobregat: l'Ajuntament ho finançarà als Centres estatals, FORA de l'horari.

Girona: el regidor Sr. Paredes demana 4 milions del Teatre Municipal (que en té pressupostats 15) per a la promoció de la llengua i la cultura catalanes. A l'hora de la votació només li presta suport la Sra. Anna Enxeca. Després de la protesta ciutadana general, cristallitzada a la de 17 Entitats locals, l'alcalde «aclareix» que la votació negativa no era al català, que serà defensat convenientment.

Globalment, l'única estadística a la que he tingut accés, i de ben segur l'única existent, és la d'Omnium Cultural. El curs passat, van anar a classes de català, finançades per aquesta entitat, 20.597 alumnes a Barcelona-ciutat, 11.240 a les poblacions veïnes i 22.700 a la resta de Catalunya (destacant 5.000 a Vic, 4.500 a Terrassa, 4.200 a Manresa i 3.000 a Girona. Tarragona-Reus amb 1.500 i Lleida amb 1.000 alumnes també destaquen, però pel baix número). En total, doncs, uns 55.000 nens, xifra que aquest curs es preveu de doblar gràcies al pressupost dedicat: 10 milions de pessetes (justa la xifra que l'Ajuntament de Barcelona va negar...).

A L'HORARI O FORA DE L'HORARI ESCOLAR?

Com hem vist fins aquí, en cas de ser acceptada la possibilitat d'ensenyament del català, la qüestió romanirà aleshores en si es fa a l'horari escolar, qüestió a les mans de les autoritats educatives. El fet que fins ara la poca cosa que s'ha fet hagi estat finançada per entitats particulars implicava forçosament el fora d'horari a les escoles estatals o municipals. No, lògicament, a les escoles privades. Actualment, un cop el Ministeri ha pres cartes en l'assumpte, com s'ha vist, aquest ha passat la papereta a les direccions dels Col·legis. Però aquests què opinen?

«Mundo Diario» de l'onze de desembre passat, a la seva plana en català «Catalunya endins», publicava les respostes a una enquesta feta per Ramon Pellin. Contestaven tres directores de Col·legis Nacionals de Saba-

dell, Paldejà i Castelldefels. La cosa no és representativa, per escassa, però sí la crec indicativa. Tots estaven d'acord que és positiu l'ensenyament del català. És la moda. Però en plantejar la qüestió que ara tractem, les respostes foren força allisonadores. El primer, Ramón Álvarez, compara aquest ensenyament amb el dels escacs «o qualsevol altra temàtica no fonamental» per a refusar-lo a la pràctica. El segon, Gabriel Puig, opina que ha de ser activitat extraescolar, ja que el 70 % de nens «són, d'origen, d'altres municipis espanyols». I el darrer, Innocent Pradas, es mostra «més raonable», en contestar que «si hi ha predomini d'alumnes d'aquí, a l'horari escolar, si no és així, a d'altres hores».

Pel que fa als Delegats de Cultura dels Ajuntaments de les capitals de província, a la mateixa enquesta, les respostes són més variades. El de Barcelona afirma el caràcter voluntari i «si és possible, a l'horari»; el de Girona, «preferiblement a l'horari»; el de Lleida, «idealment a l'horari, si no voluntàriament fora» i el de Tarragona (Sr. Àngel Andreu) és categòric i clar: «fora de l'horari».

Resumint: malgrat el teòric «sí, és convenient» unànim, a la pràctica dos directores de Centres estan en contra i un mig i mig de l'ensenyament a l'horari escolar i tres delegats de cultura d'Ajuntament només veuen el català a l'horari com a ideal, no se sap si realitzable a curt termini, suposo que no, si de cas ho dirien, i un hi està totalment en contra. Si la cosa fos representativa, ja ens podem explicar clarament perquè: a) el Ministeri, passant la iniciativa a aquests Directores de Col·legis Nacionals, que ell ha nomenat, ha acceptat tant fàcilment l'ensenyament del català, després de tants anys de negar-s'hi, com a cosa que no li presenta, ara, cap inconvenient, i b) els Ajuntaments, no tenint més responsabilitat que l'econòmica, que alguns dels quals encara neguen, poden presentar globalment aspectes favorables, malgrat o sense votacions adverses.

Lluís M.ª BONET i Llovet

CATALÀ AL BATXILLERAT

"L'Associació de Pares d'Alumnes de l'Institut d'E.M. de Manresa, empresa per les raons pedagògiques que seran exposades després, va anunciar en la reunió celebrada el passat dia 4 de febrer de 1972 per les Juntes de les Associacions de Pares d'Alumnes dels diferents centres escolars de Manresa i Comarca, el seu propòsit d'incorporar a l'ordre del dia de la reunió d'Associacions de Pares d'Alumnes dels Instituts d'E.M. del Districte Universitari de Barcelona, la necessitat d'elevat una petició a les autoritats acadèmiques en la qual, recollint el pensar d'un gran nombre de pares i d'alumnes i també les opinions dels pedagogs més prestigiosos i per tal de mitigar les conseqüències nocives que es deriven de la situació actual de confusionisme lingüístic, es plantejés la urgència extrema de la incorporació de l'estudi de la llengua catalana als plans de l'ensenyança vigent, tant per aquells que la tenen com a llengua materna, com per als fills de famílies immigrades, de parla castellana habitual, tenint en compte l'especial utilitat cultural, de relació i professional que el coneixement del català té per a ells. (...).

2. Desavantatges de la situació present

a) Amb la situació actual, el coneixement de la llengua oficial, tant en els alumnes que tenen la llengua catalana per materna, com els de parla castellana habitual, és deficient i moltes vegades molt deficient. És perfectament evident i comprovable que per no haver existit una escola primària en la llengua materna de cada nen —català o castellà, segons els casos— que fixés de forma definitiva els mecanismes mentals automàtics que relacionen estretament el pensament i l'expressió, i no haver prosseguit una ensenyança paral·lela dels dos idiomes per a tots els alumnes un cop consolidada aquesta plataforma lingüística bàsica, la majoria són incapaces de separar clarament les particularitats sintàctiques i el vocabulari de cadascuna de les dues llengües en concurrència, la qual cosa es revela per una falta notable de fluïdesa expressiva en totes dues i en un hibridisme lingüístic clarament nociu.

Efectivament, un estudi realitzat recentment per l'Escola de Psicologia de la Universitat de Barcelona entre alumnes de 12 anys, de Barcelona i de tota la regió catalana, ha donat uns resultats provisionals mitjans en els aspectes de fluïdesa i de comprensió verbal, de comprensió sintàctica i de capacitat d'abstracció, molt inferiors als dels escolars de Madrid. Respecte a la llengua oficial, les mitjanes obtingudes pels alumnes de la regió catalana, prenent com a base 100 les obtingudes pels alumnes madrilenys, són les següents:

	Llengua materna catalana	Llengua materna castellana
fluïdesa verbal	63 %	79 %
comprensió verbal	68 %	78 %
comprensió sintàctica	41 %	63 %
capacitat d'abstracció	78 %	74 %

b) No cal insistir en el gran "handicap" que és per a un alumne, no rebre un ensenyament adequat de la seva llengua materna, ja al començament de la seva etapa escolar. Només mencionarem doncs, que el nen de parla catalana sofreix, en començar el cicle de la seva educació, un xoc que li serà difícil de superar si a l'escola es fa servir només l'idioma oficial que encara no coneix. Com a conseqüència, el seu esforç d'aprenentatge és penós doblement: la necessitat d'assimilar totes les matèries noves que exigeixen la seva atenció, s'afageix a l'obligació de fer-ho mitjançant un instrument lingüístic que no posseeix i que des d'aleshores, com hem vist, posseirà només d'una manera molt deficient. Els nens de parla catalana que arriben a superar aquest xoc personal amb l'escola, reben unes ensenyances que interioritzen principalment per la via de memorització verbal d'unes paraules sense massa relació amb la vida exterior, en lloc de fer-ho per una activitat personal i vital tal com recomanen encertadament, els Qüestionaris Nacionals vigents. (...).

Amb l'entrada als Instituts d'E.M., per a molts alumnes culminació de la seva vida escolar, el problema s'agreuja. Allí, en desenrotllar-se fortament la vida de relació de l'alumne, la dissociació entre la llengua de la vida exterior —que no ha estat apresada d'una manera formal i sistemàtica— i la llengua de l'ensenyança —que ha estat apresada formalment però sense un arrelament vital i deformada per un confusionisme lingüístic que els anys escolars no han ajudat a superar, s'accentua. (...).

3. Avantatges de l'ensenyament del català

L'ensenyament sistemàtic del català en tots els graus del procés educatiu, tindria els avantatges següents:

Per als alumnes de famílies immigrades de parla castellana:

- Facilitar la seva relació amb els companys de parla catalana i aconseguir una sortida més ràpida de la situació de desigualtat lingüística en què es troben.
- Facilitar la seva introducció en la societat catalana en què conviu i també millorar les seves possibilitats humanes i professionals.
- Millorar substancialment el seu coneixement de l'idioma castellà perquè amb un ensenyament paral·lel del català i del castellà, les diferències sintàctiques i de vocabulari entre les dues llengües i les greus deficiències del castellà parlat normalment a la regió catalana

—degudes a la influència natural del català sobre la llengua oficial— es manifestaran d'una manera ben clara.

Per als alumnes de parla catalana:

- Construir una base més sòlida per a l'estructuració lògica del pensament, que sempre es realitza sobre la llengua materna.
- Poder utilitzar aquesta plataforma lingüística perfectament establerta, per a una adquisició d'altres llengües, més fonamentada i més fàcil.
- Desenrotllar i afinar fins al màxim l'instrument de pensament, d'expressió i de comunicació que aquests alumnes usaran més durant tota la seva vida.
- Fer possible un domini de la llengua oficial molt superior a l'actual (...).

4. Conclusions

Per tot el que ha estat exposat, aquesta Associació creu d'un interès especial manifestar la seva preocupació per la situació existent, les característiques de la qual ha intentat d'exposar (...).

Per tot això, i concretament per als Instituts d'E.M., proposa elevar al Ministeri d'Educació i Ciència una petició en el sentit següent:

- Que l'assignatura de Llengua Catalana sigui incorporada oficialment com a matèria comuna (art. 23 de la Llei General d'Educació), als plans d'ensenyança de tots els instituts del Districte Universitari de Barcelona, dintre de l'Àrea de Llenguatge (art. 24), i que se li assignin les hores lectives corresponents.
- Que els laboratoris d'idiomes i altres mitjans moderns d'aprenentatge de llengües siguin utilitzats pels alumnes de parla castellana en aquesta assignatura de Llengua Catalana, d'acord amb l'especial utilitat cultural, de relació i professional que el coneixement del català té per a aquests alumnes.
- Que, com que els alumnes d'Ensenyança Mitjana procedeixen d'altres etapes educatives anteriors, és necessari òbviament que ja en aquestes etapes —especialment a l'Educació General Bàsica— la llengua materna de cada nen (català o castellà) sigui ensenyada de forma sistemàtica i oficial, de manera que, un cop hagi quedat fixada perfectament l'estructura lingüística pròpia de cada alumne, es pugui desenrotllar als Instituts d'E.M. un estudi eficaç i paral·lel dels dos idiomes”.

CATALÀ AL B.U.P. ?

A l'endemà de les declaracions del ministre senyor Martínez Esteruelas a les Corts i després de vist el pla d'estudis del B.U.P., la Comissió de Filologia Catalana del nostre Col·legi, va fer la següent declaració, reproduïda en part per la premsa local:

“Deduïm de les darreres manifestacions del senyor Martínez Esteruelas a la Comissió d'Ensenyament de les Corts que l'ensenyament de les llengües maternes és considerat quelcom secundari i que no és possible ni tan sols de plantejar-se el fet de l'ensenyament en aquestes llengües.

“Considerem que aquestes manifestacions, a) contradueixen clarament el text de la Llei General d'Educació, la qual en el punt tercer de l'article primer reconeix que la incorporació de les “peculiaridades regionales” enriqueix la unitat i el patrimoni cultural d'Espanya, i que el fet de cultivar-les és una finalitat de l'Educació “en todos sus niveles y modalidades”; b) desoïen les innumbrables declaracions i peticions de molts sectors de la població catalana, amplement representatius (Ajuntaments, Associacions de Veïns, Col·legis Professionals, Catedràtics, Departaments d'Universitat, Estudiants d'Ensenyament Mitjà i Superior, Mestres i d'altres entitats); c) obliden l'existència d'un gran nombre de llicenciats en Filologia Catalana que no tenen possibilitats d'exercir la docència de la seva especialitat i d) ignoren els estudis realitzats per autoritats científiques que demostren les dificultats en que es troben els escolars per tal d'assimilar d'una manera satisfactòria l'ensenyament en una llengua que no és la materna.

“D'altra banda, la publicació al B.O.E. del pla d'estudis del B.U.P. confirma l'actitud negativa del Ministeri, pel fet d'ignorar completament aquesta realitat en no preveure l'ensenyament de les llengües maternes ni tan sols com assignatura optativa dins de l'horari escolar.

“Nosaltres creiem que l'Ensenyament, en tots els seus cicles, s'hauria de fer en la llengua materna, segons l'opció voluntària dels centres i dels alumnes, i que l'ensenyament d'aquesta llengua hauria d'ésser obligatori per a tots els residents en el seu àmbit lingüístic. Ja que és un fet inqüestionable la pluraritat de llengües i de cultures que coexisteixen dins l'Estat Espanyol, considerem que totes elles haurien de poder desenvolupar-se amb plena normalitat i amb tots els mitjans necessaris per a aconseguir-ho, entre els quals l'escola és fonamental.”

LA ENSEÑANZA DEL GALLEGO

Reproducimos de la «Revista de Pedagogía», n.º 4, correspondiente al mes de abril, las partes más significativas del siguiente artículo, original de Rafael Chacón (Lugo):

Ya Vicente Risco, en el año treinta, definió como primer problema político de Galicia el problema del idioma (1) (...).

La situación del idioma gallego ha sido definida con bastante precisión por Alonso Montero: Galicia no es un país bilingüe sino dilingüe o para usar una terminología más extendida: diglósica (2).

(...) Interesa mucho recalcar que la situación gallega no es bilingüe sino diglósica por las connotaciones ideológicas que el bilingüismo conlleva. El bilingüismo es siempre una situación individual (situación microsociolingüística) mientras que la diglosia es una situación social que atañe a todo el grupo (situación macrosociolingüística). Identificar los términos equivale a falsear el problema. La ideología que hace suyo el término de bilingüismo para calificar una situación como la gallega oculta tal situación al presentar el bilingüismo como una situación estable y conciliadora al tiempo que invalida toda reivindicación auténtica del idioma propio (...).

En Galicia esta escisión lingüística entre lengua A, el castellano, y la lengua B, el gallego, marca claramente límites de clase. En una encuesta reciente hecha en la provincia de Lugo, tenemos los siguientes resultados (3).

— Un 72,8 % de los habitantes de la provincia de Lugo son gallego-parlantes.

— El 22,2 % son castellano-parlantes.

Un 48 % de los gallegos-parlantes proceden de las aldeas, un 32 % de las villas y solamente un 18,9 % de las ciudades. Por otra parte, de los castellano parlantes un 72 % proceden de Lugo capital, un 20 % de las villas (Monforte, Sarria, Villalba, etc.) y un 8 % nació fuera de Galicia.

Queda muy claro que ese 72 % de Lugo capital, corresponde a la burguesía lucense biológicamente castellanizante y ajena (además de «ajenada») a los problemas específicos del país.

Queda asimismo claro que el gallego marca también diferencias entre lo urbano y lo rural. Las ciudades han sido siempre focos castellanizadores, donde el castellano ha encontrado el terreno más abonado. Pero esta distinción idiomática entre urbe y campo y mar, que hasta ahora es bastante neta, dejará de serlo tan solo cuando el tiempo se lleve a la tumba un par de generaciones. En efecto, la acción de los «mass media», cuyo único o casi único medio de expresión es el castellano es devastadora.

Añadamos a todo esto el divorcio que existe entre lengua hablada y lengua escrita. De la encuesta citada anteriormente sacamos los siguientes datos: del 72,8 % de gallego-parlantes un 79,4 % escribe sus cartas en castellano y un 20,6 % lo hace en gallego.

No queremos ahora y aquí investigar qué tipo de castellano emplean los gallegos en su escritura, pero el hecho es bien patente: una actividad imprescindible para la fijación y conservación del idioma como es la escritura sólo la practica un 20,6 %. Síntoma claro de que la escisión diglósica actúa con mucha mayor fuerza cuando el gallego se enfrenta con un papel que al ser escrito podrá ser reflejo de su «cultura» y LA CULTURA se escribe en castellano.

A pesar de las editoriales, etc., en este aspecto estamos en la antesala de la catástrofe (5).

Si añadimos ahora que la consecución de cualquier «status» socialmente considerado lleva emparejado consigo el uso del castellano la subestimación del gallego hacia su propio idioma queda clara.

Esta subestimación, a la cual todos los medios habidos y por haber ayudan, comienza con la escolaridad. El problema es bastante más complejo que el de acusar al magisterio gallego como responsable de la actual situación. El maestro se nos presenta más como víctima que como protagonista. Tenemos que tener en cuenta:

1. El proceso de desgalleguización que todo maestro sufre desde la escuela hasta las Escuelas Normales (o del profesorado de E.G.B.) y la pedagogía allí recibida.
2. La institución escolar que es la gran arma que las ideologías dominantes tienen para perpetuar y reproducir sus principios (...)

Lenguaje escolar

Añadiremos aquí algunas precisiones sobre el lenguaje escolar.

1. En primer lugar el conflicto ya citado gallego-castellano que se le presenta al escolar gallego.
2. La situación asimétrica maestro-niño.

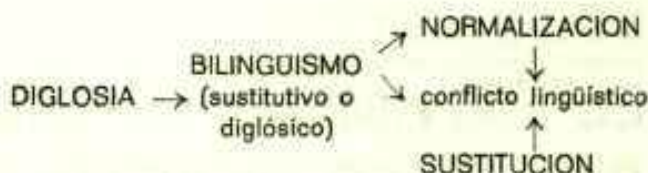
Al primer problema, el uso de una lengua ajena o casi ajena se añade el problema del rendimiento escolar. Si el choque gallego-castellano es fuente de disminuciones en el rendimiento es claro también que el éxito escolar depende en gran parte del aprendizaje de los comportamientos verbales de la clase media (...). No hay ninguna conexión entre el lenguaje desarrollado fuera del aula y el que se desarrolla dentro y que condiciona de raíz el éxito escolar.

Y ya para finalizar diremos que, a pesar de que desde mediados de la década de los sesenta aparecen a nivel universitario y de intelectuales en general movimientos de defensa del idioma y de la cultura gallega (Libro gallego, canción gallega, intentos pedagógicos en gallego, creación de sociedades dedicadas al estudio de la lengua y de la cultura gallegas, etc.) (6) el problema sigue planteándose en los mismos términos con que comenzábamos este artículo: una situación diglósica es fundamentalmente una situación derivada de la estructura social del grupo en la que aparece.

Es por lo tanto un problema político y queremos dejar bien sentado que de la posible solución de este problema dependen las posibles opciones que un hablante de una lengua B, en este caso el gallego, tiene ante su lengua y que son obviamente dos:

a) La sustitución lingüística: el castellano sustituye al gallego, lo «patuesiza» y lo reduce a una escala estrictamente familiar.

b) La normalización lingüística: el gallego deja de pertenecer al tipo de lenguas B. Ninyoles lo explica con el siguiente cuadro:

Estas son las dos opciones que el idioma gallego tiene ante sí. De la postura que el gallego (hombre) tenga hacia el gallego (lengua) dependerá la conservación o desaparición de su idioma. Ya sabemos a quien favorecerá la opción de la sustitución. A Galicia, no.

Rafael Chacón

MANIFIESTO PARA LA SUPERVIVENCIA DE LA CULTURA GALLEGA

«Cuadernos para el diálogo», n.º 133 (octubre 1974) publicó la totalidad de un «Manifiesto para la supervivencia de la cultura gallega» del que reproducimos su introducción y la parte correspondiente específicamente a la Enseñanza:

«Galicia es hoy, por circunstancias históricas irreversibles, bilingüe. Donde originalmente se hablaba sólo la lengua nativa, la lengua gallego-portuguesa, se introdujo, por obra de centralismo político español, una segunda lengua, ajena: el castellano. Esta lengua extranjera se afianzó de tal modo en el país, que resulta ser en nuestro tiempo la lengua materna de una parte notable, si bien minoritaria, de la población gallega. En una palabra: Galicia es hoy irreversiblemente bilingüe.

«A pesar de su injusto o antinatural origen histórico, este bilingüismo se puede convertir hoy en un valor positivo. Pero puede también, como viene sucediendo hasta el presente, ser generador de conflictos antropológicos, a nivel personal y comunitario, y podría incluso, con el agudizarse de la tensión entre los dos grupos lingüísticos, transformarse en causante de conflictos sociales. La condición para un bilingüismo integrado y fructífero es que ninguna de las dos lenguas se mueva en una situación de privilegio o de prepotencia con relación a la otra. Dado que en Galicia los dos grupos lingüísticos están geográficamente entremezclados, el único camino seguro para conseguir tal fin sólo puede consistir en que toda la población de Galicia sea realmente bilingüe: que todos sepan hablar o escribir correctamente los dos idiomas. Este intercambio cultural entre los dos grupos lingüísticos es exigido por el respeto que cada parte de la comunidad debe a la otra, presupuesto para una convivencia fecunda, y comporta al mismo tiempo un enriquecimiento personal que sabe sacar provecho inteligentemente de una situación de hecho.

1. *El problema político de Galicia*. V. Risco. Madrid 1930.
2. *Realismo y conciencia crítica en la literatura gallega*. X. Alonso Montero. Ciencia Nueva. Barcelona 1966.
3. *Unha enquisa sobre a lingua galega*. Narciso de Cádavo. «Voz de Galicia» del 30-1-75.
4. *O galego nos medios de comunicación*. Eduardo Ferreiro. «El Ideal Gallego» del 9-11-75.
5. *Informe dramático sobre la lengua gallega*. X. Alonso Montero. Akal. Madrid 1973.
6. *Idem*.

«En la situación actual la lengua gallego-portuguesa está muy lejos de gozar en Galicia de paridad de derechos con la lengua castellana. Como factores determinantes de este desajuste hay que considerar ante todo: los medios de comunicación de masas (radio, televisión, prensa), la enseñanza oficial, la administración, la Iglesia. Para que se restablezca el justo equilibrio entre dos lenguas, juzgamos inaplazable la realización de los siguientes puntos.»

4. Enseñanza

4.1. La política escolar seguirá una planificación que garantice el perfecto aprendizaje de las dos lenguas por todos los niños y jóvenes de Galicia.

4.2. En los primeros años la lengua base será la lengua materna de cada niño; poco a poco se irá introduciendo, en forma progresiva y con carácter obligatorio, también la otra lengua, tanto en el estudio como en la conversación.

4.3. Pasados los primeros años de formación, se deberá establecer, tanto por lo que respecta a los libros empleados como por lo que respecta a los días de clase, un sistema de alternancias de lengua-base que conduzca a todos los alumnos a saber hablar y escribir correctamente los dos idiomas.

4.4. Esta ordenación bilingüe de la enseñanza deberá ser obligatoria tanto en los centros oficiales como en los privados, sin que con esto se excluya la posibilidad de razonables excepciones esporádicas.

4.5. De modo semejante, en la Universidad y en los centros de enseñanza superior se aplicará un sistema que asegure eficazmente la dimensión bilingüe de la formación.

EL MOVIMENT ESCOLAR BASC: LES "IKASTOLAK"

El moviment escolar basc es va produir d'ençà uns deu o dotze anys quan diversos grups de pares de família van proposar-se de fer front al perill real i viscut dia a dia de desaparició de l'euskara, en no disposar de cap mitjà de difusió ni ensenyament. A diferència de la situació dels Països Catalans, on l'experiència d'escoles catalanes des de principis de segle va trobar una base oficial amb l'acció de l'Ajuntament de Barcelona i la Mancomunitat primer i la Generalitat més tard, al País Basc fora d'alguns intents els anys 30 no hi havia cap precedent d'ensenyament en basc. D'altra banda les condicions de la llengua: manca de normalització, diversitat dialectal, manca d'una literatura abundant, refugi en les formes orals populars (*vertsolaris* i *koblakaris*), dificultat per la diferència absoluta amb el castellà i el francès en no ser llengua llatina, prejudicis molt estesos i antics sobre l'aptesa de la llengua per a esdevenir vehicle de cultura moderna que van fer anar reculant l'àmbit del basc de manera que el segle XVII, XVIII i XIX va anar perdent terreny a Alava i bona part de Navarra i Biscaia i també a les poblacions grans. Tot això, doncs, sembla que hauria de fer més que difícil, impossible, la florida d'aquest moviment, el qual compta avui amb unes 80 escoles a Guipúscoa, unes 20 a Biscaia, de 15 a 20 a Navarra i una dotzena al País Basc francès. Alava compta ja amb dues, una d'elles a Vitòria que en 10 anys ha passat de 14 alumnes el curs 63-64 a 702 el curs actual.

Segons sembla, les *ikastolak* (plural basc del mot «*ikastola*», escola primària, costura que diuen avui encara en alguns indrets de casa nostra), van començar a les ciutats, concretament a Bilbao i a Sant Sebastià, d'una forma familiar, reunint algunes mestres a 5 o 10 nens a casa seva, màxim 12 i molt petits. Quan van anar fent-se conèixer fou com a centres privats

d'aprenentatge o esplai en euskara: això fou fa quinze anys. A través de parents, amics i coneguts s'estengueren a Hernani, Elgoibar, Lazcano, Algorta, Andoain, Rentería, Pasajes i d'altres indrets. El Liceu de Sant Sebastià fou fundat l'any 60 amb 23 alumnes. La seva finalitat era que els alumnes de les *ikastolak* poguessin continuar el batxillerat (lavors començava als 10 anys) en euskara. L'augment de cada curs ha estat així: 23-42-61-72-82 fins l'any 65. Han edificat un gran local i avui passen dels 1.000 entre parvulari, EGB i Batxillerat.

Un dels problemes més grans era de trobar mestres. D'altra banda calia anar a crear autèntiques escoles i sortir d'aquesta ensenyança domiciliària (figura legal a què s'acollien en un principi). Van anar buscant locals, moltes vegades cedits per parròquies o aprofitant locals propietat del poble, cedits per deixes antigues i administrats per juntes de pares de família. De mica en mica es van anar formalitzant i organitzant, creant juntes i arribant a federar-se a Guipúscoa. A nivell de cada poble, doncs, aquestes juntes cerquen els mestres, els locals, els mitjans econòmics, etc. Sobre aquest darrer punt sempre s'ha tractat que el cost anés repartit entre la quota mínima que a molts llocs és de 300, 400, 500 ptes. i als llocs més cars 1.200, 1.400 ptes. i l'aportació voluntària dels socis, la realització de festivals, aprofitament de les festes del poble per muntar bars, parades de menjars, partits de futbol, concursos, etc. a benefici de la *ikastola*. Modernament algunes ja han aconseguit subvencions de l'Estat, tant per a locals, com la de Zarauz i la de Vitòria, com per al manteniment, acollint-se a les subvencions a l'escola privada d'EGB. Això, però, és molt recent i a més cal reunir una sèrie de requisits de local, nombre d'alumnes per classe, etc.

Amb cinc o sis anys podríem dir que les *ikastolak* es van a po-

sar de moda i el nombre d'alumnes va augmentar vertiginosament, amb la qual cosa els problemes econòmics, de locals, de mestres i de legalització en aparèixer la Cartilla d'Escolaritat i l'aparició de l'EGB que allargava el període escolar de les escoles (abans només primàries) fins als 13-14 anys.

L'any 68, amb l'estat d'excepció, van rebre un ultimàtum per a la legalització que va trobar sortida amb l'empar de l'Església en la major part dels casos. Això, és clar, ha comportat i comporta molts problemes ideològics, ja que llavors els grups de pares promotors, gairebé sempre confessionals, volen imposar als ensenyants la seva ideologia, cosa que cada dia costa més, com és obvi. A cada lloc s'han anat enfocant les coses segons l'esperit de col·laboració i de compromís entre les diverses tendències, encara que en alguns llocs i moments s'ha arribat a enfrontaments i escissions com és d'esperar. No cal dir que també la visió global pedagògica i política de mestres joves i pares no són les mateixes i que la dispersió de la població en nuclis més o menys petits fa que tothom sigui molt conegut dels altres. Demés, les circumstàncies d'intensa politització forçadament catacumbal, fa que aquestes tensions s'aguditzin al nivell escolar, cosa que en altres circumstàncies no es produiria, o almenys no amb tanta intensitat.

En principi van formar les *ikastolak* les famílies bascoparlants, però tot seguit van voler-hi entrar famílies «*erdaldunak*» (de parla no basca) ja d'immigrants o de gent que havia perdut l'euskara feia una o més generacions i volien que els seus fills el recuperessin. En algunes zones es va establir un límit d'entrada, per tal que sempre l'ambient lingüístic fos l'autòcton, de manera que els nouvinguts s'assimilessin de seguida, però a llocs com Bilbao o Vitòria o al mateix Sant Sebastià, a Pamplona, etc., això era impossible. Lavors la solució és que els nens entrin als tres anys i en els dos anys de jardí d'infància i pre-escolar les mestres els ensenyen a parlar euskara, de manera que quan ja han

d'aprendre a llegir i han d'anar estudiant els continguts previstos als programes oficials, ja puguin fer-ho en la llengua de l'escola. Durant tots aquests anys, però, l'ús de llibres en castellà ha estat necessari, de manera que encara que es treballés en basc s'estudiava en castellà. Ara, però, s'ha emprès la publicació de textos de totes les àrees en euskara: ja han aparegut cinc nivells de matemàtiques, no cal dir llibres de llengua basca, i ara estan amb tractes amb diverses editorials per traduir els textos al basc. A més hi ha també algun equip que ha editat ja alguna cosa original o en prepara d'altres. Diversos apunts, quadernets i vocabularis han anat apareixent aquests anys com a mitjans complementaris per als mestres.

El problema de la llengua es va endegant favorablement des de la

reforma lingüística de 1968 que va emprendre l'Acadèmia de la Llengua Basca o *Euskalzaindia* i que de mica en mica s'ha anat imposant. L'anomenat «*Euskara Batua*» (basc unificat) ha topat i topa encara amb les resistències d'esperar en els sectors més tradicionals, arribant de vegades a fer servir arguments realment desenfocats de tipus religiós i polític.

En resum, una gran voluntat de poble ha fet possible, en unes circumstàncies més adverses que no pas favorables, un autèntic miracle en ple període de desenvolupament i consolidació. Això ha estat possible gràcies a un grup conscient de pares a cada poble o ciutat i a la seva connexió amb la població i amb una joventut que avui s'orienta cap al magisteri amb la finalitat expressa de treballar a les ikastolak. Davant d'això els problemes generals de l'ensenyament

queden transformats en el dilema shakesperà de ser o no ser i totes les altres coses s'hi donen d'escreix: locals adients, millora de mètodes pedagògics, manca de recursos, retribucions del professorat. Pel que fa a aquest punt és veritat que els costos força populars de les ikastolak han descansat molt de temps sobre els salaris baixos i la manca de seguretat social dels mestres, els quals, però, havien escollit aquest camí conscientment i preferint de treballar amb una finalitat clara i volguda que per a uns patrons d'escoles-negoci o caure en el burocratisme de l'escola estatal d'avui. Evidentment tots preferien d'altres circumstàncies més favorables, però entre tots fan possible l'existència d'uns homes de demà que podran contribuir a bastir-ne uns de millors.

Ernest M. Sabater i Siches

ILLES BALEARS

Reproduïm la part corresponent a les Illes Balears de l'article d'en Ramon Serra que publicà a l'extra dominical del Diari de Barcelona del 6 d'octubre passat:

«La enseñanza del catalán en las islas está a cargo de la Obra Cultural Balear, que desde su fundación en 1963 imparte clases alrededor de un millar de alumnos por año.

En el último curso las clases se desarrollaron en el Instituto General Luliano en sus grados Elemental, Medio y Superior. También se dieron clases en los siguientes colegios: San José Obrero, San Rafael, La Milagrosa, Inmaculada, Seminario, Instituto Juan Alcover, Pío XII y Agrupación Escolta de la Encarnación. Todos ellos en Palma.

Fuera de la capital se han impartido clases en el colegio de los padres franciscanos de Llucmajor y en el de la Caridad (femenino) de la misma población.

Mención especial merece «L'Escola Municipal de Mallorca», de Manacor, subvencionada por el Ayuntamiento.

El curso de profesorado que se imparte en Palma está a cargo del conocido Francesc B. Moll. De los 32 alumnos que aspiraban al título en el pasado curso, 9 consiguieron el grado de profesor elemental y 7 el de medio.

El deseo de los isleños de aprender su lengua es cada vez más notorio como lo demostró el éxito de la «I Campaña de Mallorca», en la que tomaron parte unas 750 personas de más de 20 localidades. Este verano se organizó la «II Campaña d'Ensenyament de la Llengua» en la que han participado más de mil personas.

La revista «Lluc», que pertenece a la comunidad del santuario del mismo nombre, encauza todos los esfuerzos de cara a que las Baleares recobren su personalidad cultural.

He aquí una relación de las localidades donde se han impartido diversos cursos en los últimos años: Artá, Bugar, Bunyola, Campanet, Campos, Ciudadella, Eivissa, Felanitx, Inca, Lluc, Llucmajor, Manacor, Maó, Palma, Petra, Sa Pobla, Pollença, Santa Margarida, Santa Maria, Sóller y Vilafranca.»

ROSSELLÓ

Del mateix article anterior copiem:

«La lengua catalana, no ha gozado de ninguna protección en Francia. Por el contrario, ha sido víctima de numerosas persecuciones en nombre del unitarismo y del centralismo; sin embargo, en los últimos años la situación tiende a cambiar por la existencia de la «Universitat Catalana d'Estiu».

La enseñanza estaba totalmente prohibida hasta 1951. En aquel entonces se aprobó la «Lois Deixonne». Se permitía el estudio de las lenguas regionales dentro de «actividades dirigidas» y sin servir en la puntuación final. La ley tuvo poco efecto práctico y todo quedó en letras muertas.

En 1961 se constituyó el Consejo Nacional de Defensa de las Lenguas y Culturas Regionales que ha luchado tenazmente para mejorar la Ley Deixonne y conseguir que las lenguas regionales entren en los planes de enseñanza.

En la enseñanza primaria es donde existían mayores reservas. Este año ha comenzado una experiencia en dos centros de Perpinyà: Juli Ferry y otro centro privado.

En la enseñanza media, el catalán es materia facultativa. Puntuaba en la prueba final oral de bachillerato. De ahí que el número de alumnos vaya en aumento. En el segundo ciclo es donde hay mayores posibilidades. Cinco o seis centros han puesto en marcha sus clases, mientras que en el primer ciclo las prácticas son menores.

En la Universidad es donde se registran mayores avances. Se diría que hay menos temor a medida que el alumno avanza cara al fin de los estudios. Al independizarse la Universidad de Perpinyà en 1966 se intentó lograr una Universidad bilingüe. Se está lejos de conseguirlo.

Es en la Universidad donde se ha logrado un mayor avance y las posibilidades de más apertura son cada vez mayores. Destaquemos la labor de «El Grup Rossellonès d'Estudis Catalans» para la normalización de la lengua.

SORTIDES PROFESSIONALS DELS LLIC. EN FILOLOGIA CATALANA

El conjunt de la tasca intel·lectual en les diferents nacions es pot observar pel nombre d'escoles especialitzades i la seva jerarquització. Com més àmplia és l'«àrea» escolar i més abundants els «graus superiors» d'una nació, més vigorosa és la seva esfera cultural i la seva sociabilitat.

(Gramsci, La formació dels intel·lectuals)

Tots coneixem les dificultats que tenen els llicenciats en Filologia i Lletres per trobar la feina adient als seus estudis. Aquesta situació és encara molt més greu per als llicenciats en Filologia Catalana dels que, actualment, n'existeixen tres promocions de la Universitat Central i dues de l'Autònoma.

Les possibilitats de dedicar-se a la investigació, fet excepcional i de privilegi en general, és pràcticament impossible per a nosaltres, llicenciats en Filologia Catalana, perquè els organismes oficials no tenen en compte la realitat de la cultura catalana i no en subvencionen cap estudi.

Un altre treball possible, el d'editorial, és ara il·lusori car la producció editorial catalana és escassa per la manca de públic avesat a llegir en català. Això fa que els llocs de treball d'aquest sector estiguin molt limitats i actualment coberts quasi totalment.

La sortida més important és la de l'ensenyament de la llengua i de la literatura catalana. En aquest camp hem de distingir els diversos nivells de l'ensenyança: la primària, la mitja i la universitària. En aquests moments tan sols és viable l'ensenyament universitari, el qual no pot absorbir, lògicament, tots els llicenciats de l'especialitat; d'altra banda crear només professionals per a la Universitat contradiu la seva funció intrínseca, i la situa al marge de les necessitats de la societat.

En el B.U.P. com en l'E.G.B. no s'ensenyava la llengua catalana ni tan sols està previst de fer-ho amb plena normalitat. No és l'objecte d'aquest article denunciar

aquest fet pel seu significat de lesió a uns drets elementals, però ho esmentem perquè és el punt de partida de la normalització de la cultura catalana, ja que la llengua és el principal vehicle de cultura i, com a vehicle que és, ha d'expressar i introduir tots els altres aspectes històrics, literaris, filosòfics, econòmics, geogràfics, artístics... que són el patrimoni de la nostra cultura.

Fins i tot aquests aspectes estan establerts, teòricament, en la Llei General d'Educació, en la qual es diu que: "Son fines de la educación en todos sus niveles y modalidades: ...Tres. La incorporación de las peculiaridades regionales, que enriquecen la unidad y el patrimonio cultural de España..." (Artículo primero, párrafo tres).

En la realitat es pot comprovar que si bé existeixen alguns centres, molt pocs, que ensenyen llengua catalana, el seu professorat surt d'una entitat privada com és el cas de l'Omnium. Aquesta no és, evidentment, la solució als problemes de l'ensenyament de la llengua i de la cultura catalana, entre altres raons, perquè les entitats privades no poden arribar a tots els alumnes de l'àmbit lingüístic català.

Com a conclusió veiem que si hi hagués una normalització no tan sols en el terreny de l'ensenyança si no també a tots els altres nivells culturals, és a dir, tots els que incorporen els mitjans de comunicació —editorials, premsa, ràdio—, immediatament tots aquests estrats produïrien llocs de treball per als llicenciats i com a conseqüència d'aquest fet s'enriquiria progressivament la cultura.

Comissió de llicenciats en Filologia Catalana

EL SHOW D

1. **Juny 1974.** — L'Ajuntament contesta un prec referent a l'ensenyament del català que el regidor Sr. Tarragona havia formulat al Ple immediatament anterior. Entre altres coses diu: a) a les escoles nacionals, el pla d'estudis és d'exclusiva competència del ministeri, i b) a les escoles d'EGB, abans municipals, s'imparteix l'ensenyament del català voluntàriament, amb l'assistència del 53 % dels matriculats al començament i el 80 % aquest curs. Acaba la resposta indicant que "l'Ajuntament pensa seguir fomentant l'estudi i l'ús de l'idioma català".

2. **Febrer 1975.** — El regidor Sr. Soler Padró dirigeix una carta al batlle Sr. Enric Masó queixant-se de: a) inexistència de recursos econòmics per formar el professorat i mantenir-lo mentre ensenyi, b) l'escassa oferta de professorat, conseqüència d'aquesta manca de recursos, i c) absència d'un pla sistemàtic del Ministeri que apliqui les disposicions de la Llei General d'Educació. Afegeix que, malgrat tot, l'Ajuntament de Barcelona té el deure de "contribuir decisivament al cultiu i a l'ensenyament de la llengua catalana a tot el seu municipi. A l'Ajuntament de Barcelona se'l considera una mica el dipositari de l'esperit i de les tradicions d'aquesta terra". Finalment, sol·licita la inclusió al pressupost de 1975 d'una partida de 100 milions per a l'ensenyament del català a les escoles d'EGB de Barcelona, d'acord amb un pla a presentar posteriorment per a que en cinc anys, el 100 % d'escolars rebin classes de català.

E L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

3. 4 març 1975. — 18 regidors voten "no", després de tres hores de discussions, a la proposta del Sr. Soler Padró de dedicar 50 milions, més tard rebaixats a 10, a l'ensenyament del català a les escoles en un Ple del Consistori municipal.

"Els 18" són: 8 familiars (Districte II —Poble Sec—: Ramón Torres; Districte III —Bonanova—: Antonio Cañellas; Districte IV —dreta Eixample—: Mariano Ganduxer; Districte V —Barri xinès: Juan Abellán; Districte VII —Sants—: Vicente Ferrer; Districte VIII —Gràcia—: José M.ª Tormo; Districte X —Poble Nou—: José Canalda i Districte XII —Carmel—: Vicente Costa Ugeda), 7 sindicals i 3 corporatius. Van votar «sí» els tres familiars restants, un tinent d'alcalde (els altres dos, Blasi i Abella, no van votar, van abstenir-se) i cinc sindicals i corporatius.

Algunes partides del pressupost, d'un total de 12.000 milions, són per exemple: sargentos provisionales, 5.000; División Azul, 10.000; Excautivos, 25.000; Circulo Catalán de Madrid, 100.000; viudas y huérfanos de los tres ejércitos, 100.000; cabalgata de Reyes, 750.000; sal para nevadas, 750.000; conservación de sanitarios públicos, 1.000.000; alimentación de caballos de la Guardia Municipal, 1.320.000; Día Internacional del Canto Coral, 1.500.000; Teatro Griego, 1.625.000; redes del Parque de la Ciudadela, 3.000.000; exterminación de ratas, 3.300.000; Fiestas de la Merced, 6.000.000, etc., etc. (sense oblidar el Palacete Albéniz...).

4. 5 març 1975. — Reacció unànime i clamorosa de la ciutat en contra "dels 18".

Algunes opinions van ser: Col·legi d'Aparelladors: «inadmissible»; Col. Metges: «duele esta actitud»; Col. Químics: «decisión poco feliz»; Col. Enginyers: «poca categoría»; Òmnium Cultural: «inadmissible»; Fira de Mostres: «error»; Amics de la ciutat: «voto de censura», etc., etc.. «Mundo Diario»: «la normalidad exigiría unas instituciones completamente representativas y dotadas de cauces amplios»; «TeleXpres»: «vergüenza y perplejidad»; Enrique Sopena al «Diario Barcelona»: «Ese organismo requiere, con toda urgencia, un cambio que le devuelva su auténtica razón de ser»; Antonio Figueroa al «Noticiero Universal»: «En una situación democrática hubiese sido impensable un espectáculo como el registrado en el Salón de la Reina Regente»; Jordi Solé-Tura al «Diario Barcelona»: «La cosa es una ofensa a todos los ciudadanos»; etc., etc., etc.

El nostre Col·legi va dir:

«La Junta de Gobierno del Colegio manifiesta públicamente su desagrado por la actitud adoptada en el Pleno Municipal del pasado día 4, por dieciocho concejales del Ayuntamiento de Barcelona en relación con la lengua catalana. Mientras en todos los niveles ciudadanos, desde la Universidad hasta las entidades populares, se levanta un clamor en defensa del natural derecho a la enseñanza y al uso del catalán; cuando la Ley General de Educación adopta actitudes positivas y la prensa diaria pone de manifiesto el apoyo unánime a favor del «Congrés de Cultura Catalana», una mayoría de concejales se opone al uso y al fomento de la lengua que hablan los barceloneses. Esta Junta de Gobierno, que ha tomado posición muy clara sobre nuestros derechos, no manifiesta excesiva sorpresa ante el hecho, puesto que considera que la Corporación Municipal, por su estructura, no representa democráticamente al pueblo barcelonés, y por consiguiente no es excesivamente sorprendente que los acuerdos de la Corporación con frecuencia no coincidan con el sentir popular. Repetidas veces esta Junta, y en el momento de las elecciones municipales, ha mostrado su desacuerdo

con la forma de elección de los concejales, por lo que cree, que a pesar de la actitud negativa de la mayoría de la Corporación, no por eso dejará de imponerse el criterio mayoritario.

Esta Junta de Gobierno felicita a los Sres. Solé Padró, Tarragona, Serra Domínguez, Guasch, Cánovas, Pérez Pardo, Font Altaña, Quesada y al Teniente de Alcalde Sr. Travé por su actitud y espera que el Ayuntamiento de Barcelona reconsidere su postura en los próximos Plenos Municipales.

5. 6 març 1975. — Continuen les crítiques i "els 18" comencen a fer marxa enrera. El batlle Sr. Masó i el regidor i procurador en Corts, Sr. Tarragona, mouen els fils per a que "els 18" es retractin, si més no formalment, per tal de salvar la cara al conjunt. Aquells escriuen, en conseqüència, una carta al Sr. Masó "explicant" que no van dir no al català sinó al Sr. Soler Padró...

6. 8 març 1975. — El Sr. Masó dóna una Roda de Premsa, on, abans de plorar una mica en presència dels fotògrafs, precisa que ell hauria votat que sí, però que llavors no podia fer-ho.

7. 10 març 1975 i següents. — La història continua.

Lluís M.ª BONET i Llovet.

EL CATALÀ, LLENGUA D'EXPRESSIÓ CIENTÍFICA

El 18 de febrer, a l'Aula Magna de la Universitat de Barcelona al curs d'un acte informatiu sobre l'abocador d'escombreries del Garraf, a càrrec de diversos científics estudiosos del tema, es llegí la següent Declaració, precedida d'unes paraules de presentació que també transcribim:

El crit d'alerta que un grup de científics, alguns d'ells avui a aquesta Taula, varen llençar ara ja fa dos anys en relació amb el projecte d'abocador d'escombreries al Garraf, va marcar potser l'inici d'una presa de consciència de la nostra comunitat científica front a una situació política que ha possibilitat fets com el de Garraf.

Que un grup de científics, treballant molts d'ells en institucions oficials, siguin a priori marginats de decisions de política territorial o altres que afecten a amplis sectors de la població i en les que és indispensable, per sobre d'interessos particulars, el concurs dels homes de ciència al servei de la col·lectivitat, exemplifica la situació de desconexió que malhauradament avui existeix entre la comunitat científica i la nostra societat.

Aquesta comunitat científica, lluita desde fa anys, sense disposar dels mitjans econòmics i polítics necessaris, perquè la ciència al nostre país assoleixi el lloc que li correspon a nivell internacional i pugui aquí estar al servei de tot el poble. Un acte com el d'avui aquí, és impensable a cap universitat de fora, perquè arreu del món el científic disposa dels instruments (estabilitat en un treball lligat a la societat en la que viu, sindicat que representi els seus interessos, etc.) indispensables per fer sentir ben fort la seva veu dins la política general del país i impedir projectes com el de Garraf que van contra els interessos de la majoria.

Fruit d'aquestes reflexions, nascudes del **affaire Garraf**, és aquesta Declaració o **Manifest** que segueix, redactat per una comissió d'investigadors i científics vinculada al Col·legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya i Balears, manifest que no és més ni menys que l'imatge i la voluntat de canvi d'una situació global de la que fets com el de Garraf són símptomes reveladors.

Espanya, amb menys de 10 investigadors per cada 100.000 habitants i amb unes despeses en investigació de poc menys de 110 ptes. per habitant i any, se situa no tant sols en el darrer lloc entre els països europeus, si no fins i tot per sota de moltes nacions de l'anomenat Tercer Món.

En aquesta situació de subdesenvolupament científic correspon una dependència científica i tecnològica exterior, principalment del U.S.A., que suposa una greu sagnia econòmica per al país (340 ptes. per habitant i any en concepte de pagament de royalties), alhora que imposa opcions d'investigació al marge de les veritables necessitats o prioritats del desenvolupament econòmic i social.

Els programes d'investigació que existeixen estan ademés totalment deslligats de les necessitats reals de l'immensa majoria de la població, el que determina un divorci total entre ciència i societat.

Les conseqüències d'aquesta situació de subdesenvolupament i de dependència científica són:

- Fugida a l'estranger dels nostres millors cervells.
- Subempleo i atur d'un gran nombre d'universitaris amb vocació investigadora, que es veuen obligats a treballar a l'ensenyament com única alternativa professional.
- Inexistència d'Estatut de professionalitat en alguns camps de la ciència.
- Sous insuficients i inestabilitat laboral del personal investigador, el que determina una forta selecció en funció de criteris econòmics, que portarà a una minoria a l'estatut de l'investigador-funcionari.

Absència de canals democràtics de representació i de participació dels investigadors científics, al que determina l'inexistència d'un sindicat que representi els seus interessos i la no participació del científic en la elaboració dels programes d'investigació, ni en el control sobre l'utilització dels resultats de la seva pràctica científica.

Centralisme de la política científica oficial que comporta el subdesenvolupament científic a nivell regional, amb la falta total d'ajut oficial a les institucions científiques autòctones (com

a Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans) i la no autorització o dificultats per a l'ús de les llengües catalana, gallega i basca en el terreny científic i pedagògic.

Front la greu situació en que es troba la ciència al nostre país, creiem necessari plantejar a l'opinió pública les exigències següents:

1. Necessitat d'un augment considerable dels recursos econòmics assignats a l'investigació a Espanya. El pressupost dedicat a l'investigació procedent dels fons de l'Estat no ha d'ésser inferior al 2 % del P.N.B.

2. Necessitat de posar terme a la situació de dependència científica i tecnològica en la qual es troba el país. La política científica ha d'estar al servei d'una política d'independència econòmica, reduint al màxim l'importació de tecnologia estrangera i desenvolupant plans d'investigació adaptats a les nostres necessitats.

3. Democratització de la política científica a Espanya, per tal d'adaptar-la a les necessitats immediates de la majoria de la població, qui té de tenir accés mitjançant els canals democràtics corresponents a l'elaboració de les opcions d'investigació.

4. Necessitat d'augmentar el nombre de centres i de llocs d'investigació, d'assegurar el lloc de treball del personal investigador i garantir una retribució econòmica no inferior a 20.000 ptes. mensuals per una jornada de treball de 40 hores setmanals.

5. Reconeixement de l'estatut professional del científic en cada una de les branques de la ciència on és actualment inexistent.

6. Democratització del «Consejo Superior de Investigaciones Científicas» i de tots aquells centres i institucions on es realitza una tasca científica. Reconeixement del dret de participació de qualsevol investigador en la elaboració, realització i aplicació dels programes científics.

7. Existència d'un recolzament estatal per a totes aquelles institucions científiques de caràcter autòcton (regional o local), reconeixent la seva autonomia i el dret d'utilitzar el català, galleg i basc com llengües d'expressió científica, en cooficialitat amb el castellà.

A Prada (Conflent), el 25 d'agost de 1973, entre es activitats de la Universitat Catalana d'Estiu, ha tingut lloc un col·loqui sobre el tema «El català llengua d'expressió científica». El col·loqui ha estat presidit pel professor Gerard VASSAILS, físic, degà de la Facultat de Ciències de Tarragona, i ha tingut com a moderador el metge Oriol CASASSAS, membre de la Societat Catalana de Pediatria i del secretariat de «Monografies Mèdiques». Han integrat la taula rodona Heribert BARRERA, químic, professor de la Nova Universitat Autònoma de Barcelona; Enric CASASSAS, membre de l'Institut d'Estudis Catalans i també químic i professor de la Nova Universitat Autònoma de Barcelona; Josep M. CAMARASA i Ramon FOLCH i GUILLÉN, biòlegs, membres de la Institució Catalana d'Història Natural i de la Societat Catalana de Biologia, professors de la Universitat de Barcelona; Reinald DEDIES, enginyer, membre del «Groupe de Croissance Cristalline», premi «Antoni de Martí i Franquès» de l'Institut d'Estudis Catalans; Josep LAPORTE, metge, president de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, professor de la Nova Universitat Autònoma de Barcelona; Antoni LLORET, físic nuclear, membre del C.N.R.S. (Centre Nacional de la Recerca Científica) de França i investigador al C.E.R.N. (Organització Europea per a la Recerca Nuclear) a Ginebra; Lluís MARQUET, enginyer electrònic, membre de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, professor a l'Escola d'Enginyers de Barcelona, i Joaquim RAMIS, metge, membre de la Societat Catalana de Biologia i del secretariat de «Monografies Mèdiques». El col·loqui, al qual han assistit més de dues-centes persones, ha estat seguit per un debat, amb interessants i nombroses aportacions. Com a resultat de tot plegat hom a arribat a les conclusions següents, entre d'altres:

(...) **MANIFESTEM** que l'ús del català en el treball científic quotidià és irrenunciable per als homes de ciència de la nostra comunitat cultural, tant en les tasques de recerca com en les tasques de docència, tant en les petites reunions de treball com en les conferències d'auditori ampli. **ENTENEM** que aquest ús és espontani en una part molt important dels nostres homes de ciència i per això pensem que aquesta espontaneïtat, signe inequívoc de la viabilitat real del català com a vehicle d'expressió científica, no ha d'ésser de cap manera constreta per tercers i molt menys encara per nosaltres mateixos en inexcusable defecció. **ENTENEM** que els nostres científics han de mirar d'alliberar-se d'aquesta situació restrictiva a què han estat abocats i han de recuperar llur plena espontaneïtat en la mesura que les circumstàncies els ho permetin, i fins superant les circumstàncies si cal i és possible. **ENTENEM** que les limitacions que en el domini del lèxic científic i tècnic puguem tenir un moment donat són limitacions de tot el nostre nivell intel·lectual, limitacions que només seran superades mitjançant una reeducació lingüística filla de l'ús, verbal i escrit, continuat de la parla.

5. ENTENEM també que, quant a les publicacions, la situació no és essencialment diferent a la del treball quotidià, bé que cal fer matisacions i salvetats importants. Essent una constant històrica que la comunitat científica occidental cerqui vehicles d'expressió lingüística d'abast amplament internacional —el llatí un temps, actualment sobretot l'anglès— **REPUTEM** de normal i lícit que els nostres homes de ciència, solidaris amb la comunitat científica mundial, renunciïn en determinats casos a l'ús de la llengua pròpia en favor de l'anglès o d'algun altra llengua majoritària a l'hora de publicar llurs treballs de recerca, en el ben entès que aquesta actitud ha d'ésser filla d'una decisió lliure i voluntària, no pas d'una imposició, i normalment a favor d'una llengua, generalment l'anglès, que hom reconegui com a realment internacional. **ENTENEM** que la renúncia sistemàtica a favor d'altres llengües científicament parlant tan minoritàries o quasi com la pròpia, o la renúncia imposada, són actituds desafortunades o humiliants respectivament.

(...) Per tot això **ENTENEM** així la nostra actitud lingüística quant a les publicacions:

a. Fer tots els possibles per publicar en català els textos destinats a la nostra comunitat cultural (manuais, llibres de text, i obres de divulgació de qualsevol nivell, etc.), cosa que és la pràctica habitual de totes les comunitats culturals normals, fins de les de demografia més reduïda (...).

b. Publicar preferentment en català els treballs de recerca científica referits al nostre medi geogràfic (geologia, geografia, botànica, zoologia, economia, etc.), tot dotant-los d'amplis resums, preferentment en anglès: cal que siguin fàcilment accessibles als membres de la nostra mateixa comunitat cultural o als de comunitats culturals veïnes (que seran romàniques, i per tant permeables al català).

c. Publicar en anglès o en alguna altra llengua majoritària en el context científic, els treballs de recerca independents del medi geogràfic (química, microbiologia, matemàtiques, física, etc.), sense deixar de publicar en català, extrets, resums o tanmateix el treball sencer.

ENTENEM que cap d'aquestes opcions no està renyida amb la traducció ulterior dels textos catalans a qualsevol altra llengua: no defensem cap mena d'exclusivisme patriòtic sinó que, simplement, neguem tot caràcter vergonyant al nostre vehicle habitual d'expressió.

Organizado por el Colegio de Licenciados

Ciclo sobre cultura catalana

Antoni Comas inauguró el «Ciclo»

Hay que exigir cosas concretas como el reconocimiento oficial de la lengua

FRANCESC VALLVERDU PARLARA DEL TEMA

AQUI ES PRACTICA UN BILINGÜISME IMPERFECTE

La situación a Catalunya, amb les dues llengües mal usades, perjudica a tothom

CATALAN DEBE SER COOFICIAL

MARTA MATA ANALIZA LOS PROBLEMAS DE LA ENSEÑANZA DEL CATALAN, EN EL CICLO DE CONFERENCIAS

«EL CATALAN DEBE ESTAR EN ESCUELA A TODOS LOS NIVELES»

El profesor Juan Solá clausurará hoy el ciclo sobre cultura catalana

EL USO DEL CATALAN EN EL TERRENO CIENTIFICO, UNA IMPERIOSA NECESIDAD

Ernest Lluch, ante una economía que muestra otra vez sus fisuras

«La crisis es más grave en Catalunya por el centralismo de la Hacienda Pública»

LA JUNTA ES PRONUNCIA:

Des de l'aparició del nostre últim Butlletí, la Junta del Col·legi ha fet les següents declaracions públiques, a més de les que publiquem al present número, i de les quals en donem només el títol atesa la seva àmplia reproducció a la premsa local, al seu moment.

— **14 de gener.** — *Al Delegat del Ministeri d'Ed. i C., defensant les peticions dels pnn d'Instituts en atur el 19 i 20 de novembre i demanant l'aixecament de sancions.*

— **6 de febrer.** — *Al Director del Patrimoni Artístic-Cultural, defensant la petició del Col·legi d'Ar-*

quitectes per a la declaració de conjunt Històric-Artístic d'interès nacional de les cases enclavades a la cruïlla dels carrers Llúria i Consell de Cent.

— **19 de febrer.** — *A l'opinió pública, conjuntament amb 14 Entitats més, exposant la seva profunda preocupació per la situació general de l'ensenyament al país.*

— **20 de febrer.** — *A l'opinió pública, amb 9 Entitats més, deplorant la política del Ministeri d'Ed. i C., el mateix dia del tancament de més de 600 universitaris, durant cinc hores, al Seminari Diocesà.*

I el 14 de febrer, va dir:

La política educativa del MEC ha desembocat en la impossibilitat de realització de una reforma democràtica de la ensenyanza y en una agravació de las condiciones docentes y profesionales del profesorado. Ello ha originado múltiples tensiones y anormalidades en todos los niveles de la educación, desde la primaria hasta la Universidad.

Como primer paso para una normalización de tal situación y prueba de la voluntad de diálogo del MEC, esta Junta considera imprescindible:

1.º El levantamiento de sanciones y expedientes a profesores y estudiantes, la no aplicación de nuevas medidas disciplinarias y la reapertura inmediata e incondicional de las Facultades de Valladolid, Málaga y Sevilla.

2.º La estabilidad laboral del profesorado para un desarrollo eficaz de la docencia. Que se ponga término a la inadmisibile situación laboral de los PNN de I.N.E.M. y Universidad y de los interinos y contratados de E.G.B. Un aspecto particular y de aguda actualidad es el desplazamiento de profesores interinos como resultado de la incorporación de funcionarios de plantilla durante el curso, con el consiguiente perjuicio para alumnos y profesores. En este sentido reiteramos una vez más la necesidad de una contratación laboral para todo el profesorado.

3.º Un estatuto del profesorado en el que prime la función y el trabajo del enseñante frente a los actuales criterios artificiales que introducen divisiones injustas y que no responden a las necesidades reales.

4.º La actualización de remuneraciones proporcional al aumento del coste de la vida. Para que esta actualización tenga pleno sentido debe suprimirse la división artificiosa en sueldo base, complementos, incentivos, etc. a que hoy están sometidos los ingresos de los enseñantes, creando el concepto de un sueldo global que se percibirá íntegro en caso de enfermedad y jubilación.

5.º La absoluta equiparación de los profesores de la enseñanza privada con los profesores de la enseñanza oficial, tanto en la distribución de funciones y categorías como en las retribuciones salariales.

6.º Una participación efectiva y democrática en los problemas educativos: planes de estudio, programas, funcionamiento de los centros, control de presupuestos, etc., única forma de garantizar que la política educativa responda a los intereses generales de la sociedad y no dependa de los cambios en el vértice de la Administración.

7.º La gestión democrática de los centros en la que debe intervenir todo el profesorado y representaciones de padres y alumnos, con el reconocimiento explícito del derecho de reunión y expresión dentro de los centros.

8.º La eliminación de la selectividad, la supresión de la doble titulación al final de la E.G.B., la gratuidad en la enseñanza primaria y secundaria y el mantenimiento y ampliación de la enseñanza nocturna.

9.º Puesto que consideramos la enseñanza como un servicio público, entendemos que el Estado, debería proporcionar un puesto escolar gratuito en condiciones adecuadas desde la etapa preescolar hasta el BUP incluido. En este sentido, la política de subvenciones a la enseñanza privada, cuando la enseñanza estatal padece déficit de plazas y equipamiento, nos parece especialmente grave, máxime cuando no ha mediado un control por parte del profesorado y los padres de familia.

Esta Junta de Gobierno, finalmente, pone de manifiesto que el malestar y las inquietudes que afectan al profesorado y a los alumnos no son más que reflejo del malestar general que se aprecia a todos los niveles y particularmente en la clase trabajadora, no sólo por la crisis económica sino por la madurez política que el pueblo ha adquirido, por lo que deben buscarse auténticos cauces de participación democrática en la gestión y desarrollo de la vida pública.

JUNTA ORDINÀRIA

Text de la Nota que la Secretaria de Premsa del Col·legi va enviar als mitjans de comunicació:

Fue aprobado: la gestión del año anterior, el cambio de sede social, el incremento de cuotas, el envío gratuito de dos números de «Cuadernos de pedagogía», las cuentas del ejercicio anterior y el presupuesto para el presente y la adhesión a la campaña pro amnistía.

El miércoles 29 de enero a última hora de la tarde, y en la sede del Colegio de Ingenieros Industriales, tuvo lugar la Junta General Ordinaria del Colegio, bajo la presidencia del decano señor Ramon Fuster i Rabés.

Tras la lectura del acta de la Junta General Ordinaria anterior a cargo de la secretaria del Colegio, señora Juliana Porte-Joaniquet, y que fue aprobada por unanimidad, se pasó a la exposición por el decano de las actividades llevadas a término por el Colegio durante 1974. El señor Fuster resumió estas actividades dado que la prensa, dijo, se ha hecho eco ampliamente de ellas en su momento y de que en su mayoría han sido reseñadas en el «Butlletí» interno.

Entre las actuaciones más sobresalientes, el señor decano citó el amplio Dossier elaborado a principios de año sobre la selectividad, sobre cuyo tema se celebró además una Mesa Redonda y se dirigió un escrito al rector de la Universidad. Los actos culturales más destacados correspondieron a temas lógicamente relacionados con la pedagogía (corrientes actuales, influencia del medio ambiente en el desarrollo de la inteligencia, didácticas de la Lengua, de la Historia, de la Historia del Arte y Geografía, etc.). Un hito importante fue sin duda la celebración del «I Curs d'Estiu», durante 10 días en verano que, a semejanza del ya veterano de «Rosa Sensat» y con la ayuda de dicha Institución, se montó de cara a los licenciados enseñantes, a su formación permanente. Por último, en este capítulo cultural, el señor Fuster destacó el «I Cicle de Conferències de Cultura Catalana», actualmente en curso.

Tras enumerar diversas sesiones informativas sobre temas básicos para el enseñante (BUP, oposiciones, Ordenanza Laboral, etc.) el decano se refirió a la apertura de diversas Delegaciones comarcales (Manresa, Vic i Sabadell) con el fin de descentralizar las funciones colegiales y como focos autónomos de vida colegial. En cuanto a la defensa de los intereses profesionales de los colegiados, el señor Decano citó alguna de sus múltiples gestiones ante diversas instancias oficiales para intentar solucionar, o al menos plantear, los problemas acuciantes de los enseñantes.

El señor Fuster i Rabés finalizó su informe recalcando la asiduidad con que las actividades y posturas del Colegio van apareciendo en la prensa, como consecuencia, dijo, de la nueva línea que ya hace años emprendimos. «El Colegio, añadió, no puede quedarse en la sola defensa de sus propios intereses, lo que sería funcionar como los antiguos Gremios. Creemos justo esto, pero como enseñantes, educadores y universitarios hemos de proyectarnos en la problemática de la sociedad en que vivimos». En este sentido, citó la posición del Colegio contra la pena de muerte y sendos telegramas pidiendo la conmutación de la pena de muerte impuesta a Salvador Puig Antich y la libertad de asociación tras la detención de 67 personas en Sabadell.

Cambio de local social

El señor Fuster informó asimismo de las gestiones realizadas durante más de un año con el Banco Occidental, propietario del inmueble que alberga la actual sede social, con el fin de conseguir unas condiciones aceptables a la propuesta bancaria de traslado.

El nuevo local propuesto se halla situado en la Rambla de Cataluña n.º 8 entlo. y tiene más de 500 m² edificados, cifra que se eleva a unos 1.000 si se cuenta la terraza posterior, no edificable, y que es cuatro veces superior a la superficie del actual Colegio. La Junta General aprobó asimismo el alquiler fijado y la cantidad en metálico a percibir por el cambio, quedando a cuenta del Colegio las obras de acondicionamiento de la nueva sede.

Incremento de cuotas

Este apartado del orden del día, dio origen a un vivo debate a favor y en contra de la cantidad propuesta por la Junta de Gobierno (150,— ptas. mensuales en vez de las 50,— actuales). Finalmente y tras dos votaciones, triunfó la propuesta de elevar dicha cuota a 100,— ptas. y ello a pesar de que en la primera votación el triunfo fue para los partidarios del máximo aumento. Sin embargo, la parquedad de su victoria —4 votos— hizo reconsiderar su posición.

Presupuestos

Tras la aprobación de las cuentas del año anterior, cerrado con un superávit de 665.581,— ptas. que se han destinado a la financiación del envío a todos los colegiados de los dos primeros números de la revista «Cuadernos de Pedagogía», extremo éste aprobado

País real

"El Colegio no puede quedarse en la sola defensa de sus propios intereses, lo que sería funcionar como los antiguos gremios. Creemos justo esto, pero como enseñantes, educadores y universitarios hemos de proyectarnos en la problemática de la sociedad en que vivimos."

Así definió la misión de los Colegios Profesionales, aplicando la definición a su propia Corporación, el decano de los Doctores y Licenciados, don Ramon Fuster i Ribés, en el transcurso de la última junta general ordinaria de la entidad.

Enrique Sopena

asimismo por la Junta General, y al fondo pro nueva sede social, se pasó a la discusión del presupuesto para este año. La Junta, a través de su tesorero señor Satué, ya había basado sus cálculos de gastos en base a una cuota de 100'— ptas., lo que hace elevar el presupuesto total a casi los 10 millones de pesetas, contra los poco más de cinco y medio del año pasado.

Este aumento tan sustancial se reparte no solamente en los derivados del nuevo local, de los aumentos salariales y de personal administrativo, de los demás servicios, etc., si no principalmente por

el incremento sustancial de las dotaciones de diferentes actividades. Así, las Delegaciones provinciales y locales pasan de 36.000 ptas. a 380.000,—, cumpliendo un deseo repetidamente expresado por múltiples colegiados sobre la necesaria extensión territorial del Colegio. También el capítulo de actividades culturales ha salido considerablemente robustecido: de 47.000'— ptas. gastadas en 1974 se pasa a las 300.000'— este año, así como la Biblioteca a la que se destinan otras 300.000'— ptas., tras decenios de inactividad.

Ruegos y preguntas

Tras la aprobación de las cuentas, se pasó al punto de Ruegos y preguntas que se centraron alrededor de problemas profesionales y de la enseñanza (BUP, oposiciones, relaciones con la Asociación de catedráticos y con las Asociaciones de vecinos, etc.) y sobre la posición del Colegio en las campañas contra la pena de muerte y por la amnistía. Se informó sobre la primera, actualmente en curso, y se acordó la adhesión de la Junta General, o sea del Colegio, a la de la amnistía.

Tras casi dos horas de debates, el decano sr. Fuster levantó la sesión.

REUNIONS DE COMISSIONS

CULTURA	Dijous, 19 h. 30
BUTLLETÍ	Dilluns, 20 h.
INTERINS	Dimarts, 11 h. i
	Dimecres, 19 h.
PRIVADA	Dijous, 19 h.
B. U. P.	Dilluns, 19 h.
BECARIS I INVESTIGADORS	Divendres, 19 h. 30
HISTÒRIA	Dimarts, 20 h.
	(1. ^{er} i 3. ^{er} de mes)
DIDÀCTICA DE CIÈNCIES NATURALS	Dimecres, 19 h. 30

Altres Seccions Professionals o Comissions que s'estan formant en aquests moments són la Secció Professional de Geòlegs i les Comissions de Filosofia, Llengua i Matemàtica. Més detalls a Secretaria.

El passat dia 13 de març es van institucionalitzar les reunions entre aquestes Comissions i la Junta, reunions que a partir d'ara tindran lloc els primers divendres de mes a dos quarts de vuit del vespre.

La "Comisión de didáctica de Ciencias Naturales", per la seva banda, comunica que:

"Las actividades de esta comisión están centradas en la preparación de salidas al campo, mesas redondas sobre temas monográficos relacionados con la didáctica de las ciencias naturales a nivel del B.U.P. y preparación de cursos de formación de profesorado. Se edita un boletín donde se da cuenta de todas las actividades.

Para cualquier tipo de información acudir a la secretaria del Colegio. Si se desea recibir el boletín enviar el nombre y dirección al Colegio, solicitándolo".

EL Dr. BOSCH I GIMPERA

HOMENATJAT PEL NOSTRE COL·LEGI

El darrer 16 de gener va tenir lloc a la Sala d'actes del Col·legi d'Arquitectes una sessió, el significat de la qual traspassava la normal rutina d'un homenatge més a alguna figura il·lustre. La personalitat de l'home a qui es retia homenatge, la seva obra científica, la seva postura humana, a més a més del silenci de qui hauria d'haver organitzat aquest acte, feien que els presents fossin conscients, després de la convocatòria del Col·legi (a la que s'adheriren els Col·legis d'Aparelladors i d'Enginyers, Amics de la Ciutat i Omnium Cultural) de la importància de la sessió.

Anteriorment, dos actes celebrats i un de fallit

I no és que abans no s'haguessin celebrat actes en aquest mateix sentit, sinó que en certa manera era, almenys, el de convocatòria més ampla. El 21 de novembre, els alumnes de la Universitat de Bellaterra (a la que no se sap perquè, oficialment se la coneix per «Autònoma»), havien organitzat un acte al que van participar el professor Josep Calsamiglia, el Sr. Ramon Peypoch, el Sr. Albert Pérez Baró i el Dr. Alexandre Nieto. Més d'un miler de professors i alumnes, amb la seva presència, van deixar ben clar la voluntat, de tots, que la tasca del Dr. Bosch i Gimpera fos coneguda. El seu comportament, els seus aplaudiments a determinats moments, van demostrar la seva voluntat de continuïtat.

Un altre acte públic va ser organitzat per «Amics de la UNESCO». El 5 de desembre al Col·legi d'Arquitectes van recordar l'obra del Dr. Bosch i Gimpera els

Srs. Cirici Pellicer, Miquel Torredella i Heribert Barrera. Les vesants de catedràtic, arqueòleg i ciutadà de l'il·lustre finat, van ser excel·lentment glossades pels oradors. L'acte va acabar amb un lament que tothom teníem, i encara ara tenim al pensament d'ençà de la mort del Dr. Bosch i Gimpera: «Catalunya sabrà dedicar-li l'homenatge que es mereix? Aquest és ben poca cosa». Inclús després de l'acte del Col·legi, el deute públic continua. Fins quan?

D'altra banda, l'acte fallit el va protagonitzar el rector de la Universitat anomenada «Central», Dr. Estapé. Segons informaren en el seu moment els estudiants d'aquesta institució docent, un grup d'ells confeccionà un programa d'activitats que van presentar al ex-sots-comissari del Pla de Desenvolupament, Sr. Estapé. Aquest va respondre que era una cosa que havia de consultar a Madrid. No s'ha sabut res més de l'assumpte, malgrat, o potser precisament per això, que dies abans el rector havia anunciat la seva iniciativa de crear una càtedra «Bosch Gimpera» i d'instituir un Premi Internacional d'Arqueologia amb el mateix nom. Llavors, la impressió que se'n va treure era que existia una mena de competició per veure qui organitzava un acte important, qui es posava, en resum, la medalla. Al final, pel que sembla, no s'ha fet i a la vegada no s'ha deixat fer res.

L'home

Jordi Maragall i Noble, fill del poeta, va obrir la sessió dibuixant la semblança humana del Doctor Bosch i Gimpera. Parlant d'aquest, va dir, retia homenatge a tots els catalans il·lustres que han viscut fora de Catalunya, com Roura Parella i Jaume Mascaró, «amics de Bosch i Gimpera i nostres» i que són poc coneguts al país.

Nascut l'any 1891, Bosch i Gim-

pera s'incorporà ben aviat al moviment catalanista que llavors anava ben lligat al republicanisme i al federalisme. La seva posició política la fixà a cavall de les dues tendències, dreta i esquerra, que participaven en la reconstrucció del país, «estava en una sana ambigüïtat». La seva formació provenia d'una escola on es trobà amb el Companys i en Layret i els germans Soldevila. Als 18 anys, ja gran coneixedor del grec, entrà a col·laborar amb en Joan Maragall per traduir els Himnes Homèrics. Com ja és sabut, la primera vocació d'en Bosch i Gimpera van ser les Lletres. Va anar a Madrid, on entrà en contacte amb en Giner de los Rios qui va recomanar-li d'anar a Berlín, on va trobar la seva definitiva vocació: la Història antiga i la Prehistòria.

En general, reconeix que els seus mestres han estat Rubió i Lluch i Sagalà, a més del ja anomenat Giner de los Rios i Menéndez Pelayo.

Home obert a les inquietuds del seu moment, del seu país, tenia com a qualitats les de ser jovial, generós, dinàmic, polític.

El professor

Josep M.^o Calsamiglia i Vives, professor de Filosofia de la Universitat de Bellaterra, company de l'ex-rector, a la Universitat Autònoma parlà, lògicament, d'aquesta institució, tan important per a la nostra història. La Universitat Autònoma, digué, no és obra seva, és obra seva i del Patronat i de l'ambient que la va possibilitar, que la va exigir. Professors, estudiants i la societat en general van fer cristal·litzar aquesta tan important realitat. «Ara també hi ha gent valuosa a la Universitat», afegí, allò que falta és la resta, evidentment.

La realitat va concretar-se gràcies a una estructuració pensada des de feia temps, a una gent que

EN MEMORIA DEL RECTOR DE LA UNIVERSITAT AUTONOMA

CALSAMIGLIA: «Bosch Gimpera hubiera preferido estos homenajes de la base a los oficiales»

Ayer se celebró el acto organizado por los Colegios, mientras la Universidad aún sigue en deuda

treballaven a la Universitat i que ja hi eren per trencar motllos i a un seguit d'Institucions ja existents a Catalunya, com l'Institut d'Estudis Catalans, la Fundació Bernat Metge i l'Hospital de Sant Pau, per exemple, que integrant-les, les van fer més eficaces i van proporcionar una infraestructura decisiva. La Universitat Autònoma, doncs, va potenciar allò que era vigent.

Abans de l'aparició de l'Estatut, es parlava d'Universitat Unica, a l'aparèixer aquell, però, que permetia l'establiment d'institucions de cultura superior i l'organització de la Universitat amb representats dels governs central i del de Catalunya, es va concretar la Universitat Autònoma. La raó de la primitiva opció era la de creure que si existien dues Universitats, la de la Generalitat es faria en referència a l'altra.

Com a Rector, el conflicte més important amb el que va haver d'enfrontar-se va ser l'oposició de molts elements del claustre antic a l'actuació del Patronat. El Senyor Calsamiglia acabà la seva intervenció comparant molt somerament les autonomies de les dues Universitats que oficialment han portat aquest sobrenom. La cosa, evidentment, no va donar massa de sí. Tothom ho tenia prou clar.

El científic

Miquel Tarradell i Mateu, catedràtic d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona es referí a la faceta científica del Dr. Bosch i

Gimpera. Recalcà en primer lloc la formació científica d'aquest, alemany. Es Willanowitz qui li aconsella de deixar les Lletres i és Adolf Schutte amb qui s'endinsa al món científic. A la guerra del 14, torna a Barcelona amb 25 anys i una formació ja prou sòlida com per a que els seus coneixements fossin radicalment nous. Es troba a més a més amb dos fets que l'ajudaren poderosament en la possibilitat del seu mestratge: la creació, per la Mancomunitat, del Servei d'Investigació, on en Prat de la Riba ja li reservava un lloc en el camp de la Prehistòria i el seu accés quasi immediat a la Universitat on n'és catedràtic a la seva segona temptativa.

El Sr. Terradell concretà cinc punts que al seu entendre són necessaris en tot gran home, en tota personalitat vertaderament important: 1) la necessitat d'una alta qualitat humana. Els investigadors en una especialitat determinada, sobretot si aquesta no està massa estesa, tendeixen a ser pedants. Bosch i Gimpera no ho era. El seu antipedantisme no era res més que el reflexe d'un tipus «ben nostre».

2) capacitat de crear escola. Un dels drames de la gent intel·lectual és que o no ha pogut o no ha sabut crear escola. Bosch i Gimpera, sí. Actualment, professors diversos se'n reconeixen deixebles. En són ja en segona generació.

3) puresa en les actuacions. A la Catalunya de l'any catorze existien dues opcions: cenyir-se al món estricte català, a les Institucions de la Mancomunitat o embolicar-se al món oficial de les opo-

sicions, que obrien possibilitats més clares d'acció. Bosch i Gimpera va buscar la eficàcia i escollí les dues opcions a la vegada.

4) especialització. Tota reforma de la Universitat exigeix especialistes en matèries concretes, científics de talla. Una Reforma Universitària no es fa només a les Comissions. Cal que aquestes existeixin, però no es pot ser universitari seriós si no s'és autoritat seriosa. Bosch i Gimpera participà en els dos nivells.

5) ús de la llengua catalana. La relació entre la ciència i la llengua a Catalunya sempre ha estat tema debatut. Exclusivitat o eliminació són i eren dues opcions a debat. Bosch i Gimpera no va ser home tancat a publicar només en català. Publicava en cinc idiomes. L'obra important la feia en català i «no passava res». Demostrà pràcticament la falsedat del tabú que el català era difícil que fos una llengua científica. Bosch i Gimpera demostrà que no presenta problemes.

L'acte finalitzà amb la projecció sobre el present dels temes parlats, protagonitzats per en Bosch i Gimpera. Com digué l'últim orador «el que cal és fer servir la seva figura per meditar en els problemes vius». Meditem i resolguem.

Ll. M. B.

BIBLIOTECA

Reorganització

Aquest curs s'ha iniciat la reorganització de la Biblioteca del Col·legi.

El fet de que gran nombre de col·legiats s'ocupin en tasques d'ensenyament a diferents nivells, des de la 2.ª etapa d'EGB, fins a la Universitat ens ha fet pensar que podria ésser útil l'especialització en qüestions d'educació. El projecte a llarg terme és construir un centre de documentació pedagògica de manera que la Biblioteca pugui informar de tot allò que es refereixi a política educativa, sociologia de l'educació, Didàctica de les diferents matèries que els col·legiats poden impartir, i Psicologia. L'intenció és, no solament proporcionar el material que la Biblioteca posseeixi, sinó també contactes amb altres biblioteques i centres que puguin oferir documentació sobre aquests temes.

Fins ara les tasques que s'han fet són les següents:

1. Inventari de tots els llibres i revistes que hi ha a la Biblioteca.
2. S'ha començat a completar el catàleg alfabètic d'autors i s'ha iniciat el catàleg sistemàtic per matèries que no existia. El sistema de classificació que seguirem és el decimal universal, adaptat a les necessitats d'aquesta biblioteca i d'acord amb el sistema utilitzat a la Biblioteca de Rosa Sensat.
3. Adquisició de nous llibres d'acord amb el nou criteri. D'ara en endavant a cada butlletí del Col·legi publicarem la llista de les noves adquisicions.
4. Recull de fonts estadístiques. De moment tenim publicacions del ICE Politècnic com «Los problemas de la Formación Profesional. Sesiones del Simposio sobre la Formación Profesional en Cataluña y Baleares», «Profesorado de Formación Profesional en Cataluña y Baleares». I tenim demanades publicacions del MEC, del INE, i del Consorcio de la Información y Documentación de Cataluña.
5. Suscripció a revistes especialitzades en educació. Hem escollit aquelles relacionades amb problemes educatius dels nivells que els col·legiats poden impartir, o sigui des de la segona etapa d'EGB i també les que tenen interès perquè ofereixen nous plantejaments i noves alternatives en el camp de l'educació. Per ara tenim «Cuadernos de Pedagogía» i «Perspectiva escolar», «Revue Française de Pédagogie», «Cooperazione Educativa», i «Scuola e città».
6. A part de les revistes especialitzades en educació, comprem els números de totes aquelles revistes nacionals que publiquen algun article sobre aquest tema.

7. Recull d'estudis monogràfics i d'informes diversos que no són a la venda com per exemple els de CRESAS, Centre dirigit per Mira Stambach, «El despido en España» fet per l'Institut d'Estudis Laborals, «Resumen de la IX Asamblea Nacional de la Asociación de Profesores y agregados de INEM», Ponències presentades al Congrés de la Formació i d'altres.
8. Centre de Documentació de Premsa. Aquest Centre recollirà tot allò que la premsa diària publica sobre ensenyament. Les entrades per classificar aquest material són:

- Política educativa general
- Política educativa 2.ª etapa d'EGB
- Política educativa Batxillerat
- Política educativa COU
- Política educativa Universitat
- Política educativa Formació Professional
- Instituts. General
- Instituts. Professorat
- Privada. General
- Privada. Professorat
- Llicenciats-EGB
- Formació Professional, Professorat
- Formació Professional, Professorat
- Universitat General
- Universitat Professorat

Temes Monogràfics:

- Problemàtica dels Col·legis Professionals
- Col·legi de Llicenciats-Barcelona
- Escola Normal
- Problemàtica Professional dels Llicenciats
- Selectivitat, gratuïtat, places, ensenyança en general
- Bilingüisme
- Ensenyança per països
- Didàctica i Pedagogia

Aquest material es guarda en carpetes i cada dos mesos es recollirà en sobres que seran arxivats a la Biblioteca en caixes.

Des del dia 1 de febrer, la Biblioteca ja està oberta a tots. Hi ha servei de préstec i l'horari és de 4 a 8 de la tarda de dilluns a divendres.

Les revistes, publicacions estadístiques i altres documents no es deixaran en préstec però se'n podran fer fotocòpies al mateix Col·legi.

AGRAIREM A TOTS ELS COL·LEGIATS QUE TINGUIN LLIBRES DE LA BIBLIOTECA, ELS TORNIN EL MÉS AVIAT POSSIBLE, PERQUÈ ESTEM FENT INVENTARI DE TOT EL MATERIAL QUE TENIM.

Noves adquisicions

Llibres

- MAUCO, Georges. — *Educació afectiva de l'infant*. Barcelona, Nova Terra, 1973.
- POUGATCH, Lena. — *Los niños de Vilna*. Barcelona, Nova Terra, 1971.
- CAMBRE, Jesús. — *Estructura y Problemas de la Enseñanza en España*. Barcelona, Nova Terra, 1971.
- FULLAT, Octavi. — *La educación Soviética*. Barcelona, Nova Terra, 1972.
- SEGURA, Armando. — *Crítica del Libro Blanco*. Barcelona, Nova Terra, 1970.
- EMMA, Rosanna. — *Educación y Mercado de Trabajo*. Nova Terra, 1971.
- MONES, Jordi. — *Problemas políticos de l'ensenyament*. Barcelona, Nova Terra, 1966.
- MUCCHIELLI, Roger. — *Problemas políticos de l'ensenyament*. Barcelona, Nova Terra, 1972.
- VENTALLÓ, Joaquim. — *Les escoles populars ahir i avui*. Barcelona, Nova Terra, 1970.
- PALLACH, Josep. — *Instituts pilot i reforma de l'ensenyament mitjà*. Barcelona, Nova Terra, 1971.
- BOHIGAS, Oriol. — *Les escoles tècniques superiors i l'estructura professional*. Barcelona, Nova Terra, 1968.
- MARAGALL, Jordi. — *Balanç de la Universitat Autònoma*. Barcelona, Nova Terra, 1969.
- ARANGUREN, J. Luis. — *El problema universitari*. Barcelona, Nova Terra, 1968.
- MARTÍ, Miquel. — *El mestre de Barbiana*. Barcelona, Nova Terra, 1972.
- MARTORELL, Artur. — *Como realizar una escuela nueva*. Barcelona, Nova Terra, 1965.
- FRANCH, Joaquim. — *L'autogestió a l'escola*. Barcelona, Nova Terra, 1972.
- MASJUAN, Josep M. — *Els mestres a Catalunya*. Barcelona, Nova Terra, 1973.
- RENAU, M. — *Dolors. La inadaptació escolar*. Barcelona, Nova Terra, 1974.
- Carta a una maestra. Barcelona, Nova Terra, 1970.
- AYMERICH, Carme i Maria. — *La expresión, medio de desarrollo*. Barcelona, Nova Terra, 1974.
- FRANCH, Joaquim. — *Hacia un medio educativo*. Barcelona, Nova Terra, 1974.
- GIRAL, Dolors. — *Las manos de los niños*. Barcelona, Nova Terra, 1974.
- FREINET, Célestin. — *Modernitzar l'escola*. Barcelona, Laia, 1972.
- FREINET, Célestin. — *Parábolas para una pedagogía popular*. Barcelona, Laia, 1973.
- FREINET, Célestin. — *Por una escuela del pueblo*. Barcelona, Laia, 1972.
- AJURRIAGUERRA, J. de. — *La escritura del niño*. Vol. I, II. Barcelona, Laia, 1973.
- POPEOE, Joshua. — *Summerhill*. Barcelona, Laia, 1973.
- SUCHODOLSKI, Bogdan. — *Fundamentos de Pedagogía Socialista*. Barcelona, Laia, 1974.
- GAY, Joan. — *Societat catalana i reforma escolar*. Barcelona, Laia, 1973.
- DEBESSE, Maurice. — *Pedagogía Comparada*. Vol. I, II. Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1974.
- MANACORDA, M. A. — *Marx y la Pedagogía Moderna*. Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1969.
- FERRY, Gilles. — *El trabajo en grupo*. Barcelona, Fontanella, 1971.
- PIAGET, Jean. — *El criterio Moral en el niño*. Barcelona, Fontanella, 1974.
- ELIADÉ, Bernard. — *La escuela abierta*. Barcelona, Fontanella, 1971.
- ALBERTI, Alberto. — *El autoritarismo en la escuela*. Barcelona, Fontanella, 1970.
- FAURE, Edgar y otros. — *Aprender a ser*. Madrid, Alianza, 1974.
- FREIRE, Paulo. — *La educación como práctica de la libertad*. Buenos Aires, Siglo XXI, 1974.
- REIMER, Everett. — *La escuela ha muerto*. Barcelona, Barral, 1974.
- SKIDELSKY, Robert. — *La escuela progresiva*. Barcelona, A. Redondo, 1972.
- LOMBARDI, Franco. — *Las ideas pedagógicas de Gramsci*. Barcelona, A. Redondo, 1972.
- LOBBOT, Michel. — *Teoría de la Educación*. Barcelona, Fontanella, 1972.
- COUSINET, Roger. — *La Escuela Nueva*. Barcelona, Luis Miracle, 1972.
- NORDBERG, H. O. y otros. — *La enseñanza en la Escuela Secundaria*. Buenos Aires, El Ateneo, 1970.

Estudis Monogràfics i publicacions estadístiques

- Instituto de Estudios Laborales. — *"El despido en España"*. Barcelona, 1974.
- *Índice de la Ley General de Educación y de Financiamiento de la Reforma Educativa*.
- *Conclusiones de la Comisión Nacional para el estudio de los objetivos, contenidos y niveles a alcanzar por las Matemáticas en el nuevo Bachillerato y el Curso de Orientación Universitaria*.
- *Ley de 26 de Febrero de 1953 sobre Ordenación de la Enseñanza Media*.
- *Resumen de la IX Asamblea Nacional de la Asociación Nacional de Profesores Agregados de INEM*. Madrid, noviembre de 1974.
- *Resumen de la I Reunión de Directores de Institutos Nacionales de Enseñanza Media*. Toledo, 1974.
- *Informe Jurídico de la situación del personal docente de los I.N.B. y posibilidad de contratación Laboral del personal docente*. Barcelona, 1975.
- MELEGA, V. y otros. — *L'intervention du psychiatre dans la communauté: premières expériences d'une équipe psychiatrique au niveau de la population enfantine d'un quartier de Bologne*. País, CRESAS, 1973. (Bulletin 10).
- BAUDELOT, O. y M. HARDY. — *Etude de quelques problèmes posés par le langage des enfants à l'Ecole Maternelle*. Paris, CRESAS, 1974. (Bulletin 11).
- VIAL, M. — *La méthode verbo-tonale de reéducation des troubles de l'audition et de la parole, méthode d'éducation du langage*. Paris, CRESAS, 1972.
- Escuela Téc. Sup. de Ingenieros Ind. de Barcelona. — *A l'Avantguarda de l'educació. Experiències pedagògiques 1900-1938*. Barcelona, 1972.
- Instituto de Ciencias de la Educación. — *Conclusiones aprobadas del Simposio sobre la Formación Profesional en Cataluña y Baleares*. Barcelona, Mayo 1974.
- Instituto de Ciencias de la Educación. — *Los problemas de la Formación Profesional*. Barcelona, Octubre 1974.
- Instituto de Ciencias de la Educación. — *Profesorado Profesional en Cataluña y Baleares*. Curso 1972-73.

RESUM DE PREMSA

FALTA DE INSTITUTOS

DISTRITO IX

Ante un déficit escolar de 28.000 plazas, los vecinos del Distrito IX han reclamado repetidas veces al Ayuntamiento y al MEC la habilitación de los terrenos de la Plaza Garrigó para la construcción de un Instituto. — **Diario de Barcelona** (11-I-75).

Cinco representantes del Distrito IX se entrevistaron con el Alcalde, Sr. Masó, quien les comunicó que en el Plan Parcial de los terrenos de la RENFE está prevista la construcción de un Instituto. Sin embargo este plan está todavía sin aprobar. Añadió que dos de los terrenos previstos para zona escolar han sido adquiridos por el Ayuntamiento. — **Diario de Barcelona** (17-I-75).

La Asociación de Vecinos de Sant Andreu organizó el día 9 una conferencia sobre "La enseñanza en el barrio". Se informó de las gestiones realizadas por la Asociación para conseguir el Instituto. Parece ser que finalmente serán cedidos los terrenos de la Renfe o los del Polígono de Canyelles aunque todavía no se ha confirmado nada. Difícilmente los vecinos del Distrito IX tendrán Instituto para el próximo curso. — **Mundo Diario** (11/II/75).

BELLVITGE

El miércoles día 15 se celebró el primer Pleno del año en el Ayuntamiento de Hospitalet en el que el ponente de Cultura comunicó que se cedía gratuitamente al MEC una parcela de más de 8.000 m² en la Avda. de América. Según informó el ponente de Cultura, el Centro de BUP que deberá levantarse en dicha parcela está incluido en la programación nominal del MEC para 1975. Se han iniciado pasos para que estos 8.000 m² se dividan entre este centro de BUP y otro de Formación Profesional, debido a la extensión del terreno. Con ello se conseguirá absorber parte de las necesidades educativas actuales y las que producirá la aplicación de la Ley General de Educación. — **Correo Catalán** (9/I/75).

MATARO

Un INEM con 17 aulas se halla terminado desde hace 3 años en Sant Genís de Vilassar, sin saber en que momento va abrir sus puertas. No se saben las causas de este procedimiento. — **Diario de Barcelona** (26/I/75).

PROBLEMAS DE LOS ESTUDIANTES DE BACHILLERATO: Participación y sanciones

Los bachilleres de Molins de Rei, Martorell, Gavá y el Prat han enviado un escrito a la Delegada Prov. de Enseñanza Media, en el que solicitan al MEC la regulación legal del derecho de participación y reunión de los delegados de Institutos con los estudiantes del Centro, del mismo modo en que se ha hecho en la Universidad. — **Tele-Xpres** (30/I/75).

Los alumnos del INEM de Sant Feliu enviaron una carta al MEC quejándose de los inconvenientes que supone que las plazas de profesorado sean cubiertas ahora por interinos, ahora por profesores numerarios. Esto repercute en la asignatura y además los alumnos deben amoldarse al sistema pedagógico del nuevo profesor. Por todo ello los alumnos solicitan sea solucionado el problema. Añaden que se reduzca el número de alumnos por clase, y solicitan su participación en la planificación de la Enseñanza. — **Mundo Diario** (19/I/75).

Los alumnos de COU del Instituto Blanxart de Enseñanza Media han dirigido una instancia al director del Centro solicitando regular su participación en las decisiones que les afectan. — **Mundo Diario** (25/I/75).

Alumnos del Instituto Emperador Carlos solicitan participación en los claustros y en las Juntas de Evaluación; así también la optatividad de las asignaturas de FEN y Religión, aumento de plazas nocturnas, información sobre el BUP, pruebas de acceso a la Universidad y cómo no el reconocimiento del derecho de reunión. — **La Vanguardia** (3/II/75).

Los alumnos del INEM Ausias March llevan 20 días de paro hasta que la Dirección del Instituto se digne aceptar sus peticiones. Entre ellas destaca la solicitud de clases de catalán, admisión de delegados por clase, enseñanza gratuita, NO al cierre de nocturnos, etc... — **Diario de Barcelona** (8/II/75).

Una comisión de representantes de varios institutos se han entrevistado con la Delegada del Ministerio, a la cual expusieron la problemática que les afecta, centrada en las pruebas de acceso a la Universidad y en la participación estudiantil en los Centros de Enseñanza Media. La Delegada dijo que tales cuestiones no eran de su incumbencia, y les indicó que realizaran una petición por escrito y ella la haría llegar a los organismos competentes del Ministerio. — **Tele-Xpres** (8/II/75).

A causa de unas reuniones realizadas por los estudiantes en el Instituto de Granollers, sobre cuestiones referentes a la Selectividad y al BUP, la dirección del Centro decidió el cierre del Instituto en su horario nocturno durante tres días. El malestar fue motivado por el adelanto de los exámenes de febrero a primeros de diciembre avisando sólo con diez días de antelación. — **Correo Catalán** (6/II/75).

Debido a las detenciones de algunos bachilleres, se celebró reunión extraordinaria del Claustro de Profesores del INEM San José de Calasanz y se acordó por unanimidad manifestar su protesta por la detención de unos alumnos. Se solidarizó en la postura el Colegio de Doctores y Licenciados. — **Diario de Barcelona** (8/II/75).

Tele eXpres EL CORREO mundDiario LA VANGUARDIA DIARIO DE BARCELONA EL NOTICIERO UNIVERSAL

Un grupo de estudiantes de los institutos Infanta Isabel, Balmes, San José de Calasanz, Emperador Carlos, Montserrat y Verdaguer y estudiantes y licenciados en Filología Catalana de las Universidades Barcelonesas, manifestaron a través de un escrito su disconformidad con el Plan de Estudios del BUP por varias razones, entre ellas:

- por no tener en cuenta la participación de los profesores y alumnos en la elaboración del plan.
- por su carácter selectivo en su aspecto económico y académico.
- por omisión a toda referencia a la lengua y culturas catalanas.

Por todo ello solicitan la elaboración de un nuevo plan de estudios. — **Tele eXpres** (14/II/75)

Han sido suspendidas las clases en los Institutos de Enseñanza Media de San Sebastián y Eibar por alteraciones en el orden académico. — **Diario de Barcelona** (9/II/75).

PROBLEMATICA DEL PROFESORADO DE INSTITUTOS DE ENSEÑANZA MEDIA

Tele-eXpres (13/I/75)

Se han impuesto sanciones a PNN de varios Institutos de Barcelona por el paro efectuado los días 19 y 20 de noviembre.

Tele-eXpres, Diario de Barcelona, y La Vanguardia (22/I/75)

Firmado por el decano del Colegio de Doctores y Licenciados ha sido dirigido un escrito al delegado del MEC sobre el problema de las sanciones impuestas a los PNN por los paros de los días 19 y 20 de noviembre. En el escrito el señor Fuster Ravés apoya las reivindicaciones de los PNN y considera inoportunas las sanciones y estima que esta medida hace aún más difícil el entendimiento y la justa solución del conflicto.

Diario de Barcelona (5/II/75)

Ayer, día 4, se realizó paro académico en los INEM de Palma de Mallorca en protesta por la situación de varios interinos que a medio curso han sido sustituidos por profesores numerarios a raíz de las últimas oposiciones. Al mismo tiempo varios centenares de estudiantes tras una marcha pacífica por la ciudad se congregaron en la Delegación del MEC para entregar un escrito en el que manifestaban dicho problema y pedían la completa legalización del trabajo de los PNN y su igualdad de derechos con los profesores numerarios.

Tele-eXpres (12/II/75)

Setenta y tres profesores numerarios —catedráticos y agregados— de Institutos de Enseñanza Media de Barcelona han elaborado y firmado un escrito en el que piden el levantamiento de sanciones a profesores no numerarios y el sobrepago de los expedientes incoados a profesores de Galicia y Vizcaya. Se pronunciaron contra la actual situación laboral de los PNN y piden remuneraciones proporcionadas con el aumento del coste de la vida. Creen necesaria una participación efectiva y democrática de los problemas educativos. Por lo que se oponen a la actual política de selectividad y reclaman la necesidad de que l

a los centros privados.

Diario de Barcelona, Mundo Diario, Correo Catalán (15/II/75)

Casi todos los Institutos se encuentran en paro. En Sabadell 14 escuelas nacionales y 8 privadas efectuaron paro técnico y en otras 3 escuelas nacionales se registraron anomalías. En algunas escuelas nacionales se recibieron ayer telegramas dirigidos al Director del Centro en los que se notificaba que al objeto de tomar medidas disciplinarias se comunicara el nombre y apellidos de quienes no cumplen con su obligación. En los Institutos se registró paro, tanto en las clases diurnas como nocturnas. Se sumaron al paro los Institutos del Baix Llobregat, Badalona, Santa Coloma, Verdún y en el Verdaguer, Juan de Austria, Milà i Fontanals, y Montserrat. Por otra parte diversos Institutos continuaron cerrados por orden de la Dirección del Centro. Entre éstos, Ausias March, Infanta Isabel y Emperador Carlos.

Tele-eXpres (17/II/75)

52 maestros han enviado una nota a la prensa manifestándose en contra de las permanencias. Están en desacuerdo en que los padres de los alumnos tengan que pagar al profesor las horas de permanencia y solicitan que sea el MEC quien remunere estas horas, reajustando los sueldos.

Mundo Diario (19/II/75)

La Asociación de Catedráticos de Enseñanza Media, están en contra de las Juntas de Directores de Instituto, las consideran faltas de representatividad al ser la Dirección de los Institutos un cargo que se designa a dedo. Manifiestan que desde hace cuatro años la asociación viene solicitando reiteradamente al MEC el establecimiento y reestructuración de estas juntas.

RESUM DE PREMSA

Mundo Diario (20/II/75)

Ayer, día 19, se personaron un centenar de PNN del Instituto en la Delegación del Ministerio con objeto de hacer llegar a la delegada provincial un escrito en el que constan los puntos más importantes de sus reivindicaciones. En el escrito se pone de manifiesto una vez más la voluntad de los PNN de establecer negociaciones con el MEC para solucionar los problemas.

Mundo Diario (20/II/75)

A lo largo de ayer se ha mantenido el paro de PNN de Institutos en 24 centros de la provincia en apoyo a las peticiones hechas a la delegada del Ministerio.

Mundo Diario (20/II/75)

Trece entidades ciudadanas han dirigido un escrito a la opinión pública sobre la grave situación que atraviesa actualmente la enseñanza. Suscriben el documento el Colegio de Doctores y Licenciados, Colegio de Ingenieros Industriales, Federació Artur Martorell, Asociación de Antiguos Alumnos de la Normal, Instituto Católico de Estudios Sociales, Acción Católica Obrera, Federación Diocesana de Padres de Familia y alumnos de Rosa Sensat, Colegio de Aparejadores, Secretariado diocesano del Profesorado, Agermanament y Grup Cristià de promoció i Defensa dels Drets Humans. Conjuntamente piden la apertura de las Facultades y la anulación de las sanciones.

Correo Catalán, Tele-èxpres (22/II/75)

Hoy unos 410 PNN de Instituto han parado. En total fueron unos treinta los Institutos afectados. Los Institutos Infanta Isabel y Ausias March fueron cerrados sin que se diera ninguna explicación.

Noticiero Universal (22/II/75)

Los PNN de Instituto prosiguieron ayer su paro y se calcula que afectó a unos 40 centros de Barcelona, Badalona, Esplugues, Gavà, Granollers, Igualada, Molins de Rei, El Prat, Sabadell, Sant Boi, Sant Feliu, Santa Coloma de Gramanet, Vilanova i La Geltrú, Cornellà, Hospitalet y Mataró. También se produjo paro en guarderías. Centros de EGB y centros privados de COU.

Correo Catalán (25/II/75)

Según información no oficial dimiten cinco directores de Instituto por la disconformidad con la política que les expuso la Delegada en la última reunión que sostuvieron a finales de la semana pasada. Por otro lado los PNN de Instituto no han recibido ninguna comunicación del Ministerio concediéndoles la entrevista solicitada la semana pasada a través de la Delegación y del Colegio de Licenciados. Motivo por el cual continuó ayer el paro de 310 PNN en 24 Institutos de Barcelona y provincia.

Tele-èxpres (26/II/75)

Siguen en paro los PNN en Lérida. En Barcelona 22 de los 40 INEM registraron ayer anomalías en la actividad académica. En los Centros de Badalona y Mataró hubo inactividad total.

Diario de Barcelona (26/II/75)

La situación de los PNN de Instituto continúa igual que en los días pasados. Ayer fueron unos 320 PNN que permanecieron en paro afectando el ritmo académico de 25 institutos.

La Vanguardia (26/II/75)

A causa de los incidentes y desórdenes producidos últimamente el Gobernador Civil entregó una nota a los medios informativos de la provincia, firmado por el Delegado provincial del Ministerio en el que se comunicaba el cierre del Instituto Mixto de Enseñanza Media de Coya (Galicia). El cierre afecta a unos 1300 alumnos. Referente a otros centros ha manifestado que de seguir en la misma postura que hasta ahora, también serán clausurados.

Correo Catalán (26/II/75)

En el Verdún se manifestaron 400 padres y alumnos, solicitando centros de BUP y Formación Profesional, así también la gratuidad de la enseñanza.

Los alumnos del Instituto Blanxart de Terrassa se encuentran en paro indefinido. También se generalizó el paro por parte de los bachilleres de los Institutos San José de Calasanz, Verdaguer, Juan de Austria, y Narciso Monturiol de Barcelona y en San Miguel de Cornellà, Badalona i Vic. Los bachilleres solicitan el reconocimiento de sus representantes y apoyan la reapertura de los centros cerrados.

Mundo Diario, Correo Catalán (27/II/75)

El profesorado, los alumnos y padres de alumnos del Instituto Montserrat no quieren la Delegación del MEC en el jardín del Instituto. El claustro y los padres de alumnos se comprometieron en buscar en este plazo un solar para que pueda construirse la nueva sede de la Delegación.

Correo Catalán (28/II/75)

Ayer salió una comisión de doce PNN de Instituto, elegidos por todos los que están en paro desde hace días, hacia Madrid para unirse a las restantes comisiones provinciales para gestionar directamente con el Ministerio de Educación la entrevista solicitada hace más de una semana y de la que no han recibido respuesta por vía reglamentaria. El proyecto es poder entrevistarse hoy con alguna autoridad del Ministerio que atienda sus problemas.

Centro de Documentación del Colegio

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General
CEDOC

La història de l'“Escuela de Formación de Profesorado de E.G.B. de San Cugat”, és difícil d'explicar, perquè encara s'està fent, i per tant va canviant d'un dia a l'altre. Des de que es va creure oportú explicar-ho en aquest Butlletí, fins avui, han passat ja moltes coses, i les que vindran són en part imprevisibles. Algunes d'elles han sortit parcialment a la premsa, d'altres encara estan coent-se als grups de discussió de professors i alumnes, sota el tema d'una escola universitària crítica, democràtica... i les altres Déu dirà.

Com és que tot això ha pogut passar en una escola Normal? Realment, el fet, per qui conegui una mica la situació de les Escoles Normals, es bastant insòlit.

Les escoles Normals han estat, d'ençà del final de la guerra civil, el reducte més fidel de la ideologia franquista. No fa pas gaire temps, una companya, llicenciada en Pedagogiques, va necessitar, per alguna extranya raó burocràtica, d'obtenir el títol de mestra. Evidentment, se li reconeixia tota la formació pedagògica rebuda a la Universitat com a superior a la de l'Escola Normal, en canvi, però, li calia examinar-se de nou de Formació Política, Trabajos Manuales i Religión. El Ministeri es malfia del control ideològic de la Universitat i confia encara en el que realitzen les Escoles Normals. De fet, conserva allò que li és més important: el control dels únics mestres que tindrà la major part de la població.

La Nueva Ley de Educación, teòricament, exigeix uns certs canvis a les Escoles Normals. El seu canvi de nom és significatiu, cal preparar els mestres per a poder donar un Ensenyament General Bàsic. Es pretén substituir en part la transmissió dels més purs valors de l'Imperi com a continguts, per uns conceptes que preparin més adequadament l'alumne, des del punt de vista tècnic, a la producció. Per això, es crea algun centre experimental, s'encomana als ICE,

censats segons la Ley de Educación, de dirigir i controlar aquesta reforma educativa.

De tot això, però, ja sabem tots una mica què n'ha quedat. Ni les Escoles Normals s'han transformat pel sol fet de canviar-les de nom, ni s'han donat als ICE possibilitats de jugar cap paper, ni la Ley de Educación, en el seu conjunt, ha tingut una plasmació que satisfaci inclús aquells que la van pensar, ni allò que és més important d'entre tot: cap sector dels afectats per l'ensenyament no pensa ja que la solució dels problemes educatius pugui venir per l'aplicació de la llei.

Aquests comentaris, que poden semblar a alguns excessivament apassionats i que, en tot cas, són poc raonats, tenen només la intenció de situar al seu marc l'Escola Normal de Sant Cugat.

Si volem aprofundir en la situació de les Escoles Normals i avançar en l'anàlisi de l'aplicació de la llei, és important de llegir els estudis publicats recentment per dues revistes d'ensenyament (1).

L'escola de Sant Cugat, doncs, creada als començaments de l'aplicació de la Llei d'educació, iniciada per un grup de professors alguns dels quals treballen a l'ICE de l'Autònoma, parteix de:

a) Perquè creu que l'ensenyament ha de ser adequat a les característiques del poble que l'ha de rebre, estableix el Català amb

els mateixos drets que el Castellà, com a llengua de l'Escola, i intenta que els continguts corresponguin també a la realitat, geogràfica, social i cultural de Catalunya.

b) Perquè rebutja una escola desgraciadament tradicional en el nostre país d'un temps ençà, i pregona l'escola activa, intenta ja que els futurs mestres es formin treballant per grups i no en classes magistrals, que puguin lligar els seus estudis a la realitat escolar, etc., etc.

c) Perquè creu que tot això no es pot garantir si no és dins d'un sistema d'ensenyament democràtic, instaura ja a l'escola la gestió democràtica de professors i alumnes.

El desenvolupament d'aquests punts de partida topa amb moltes limitacions i problemes. Problemes que vénen donats per manca del reconeixement “oficial” d'aquest funcionament. Les limitacions sorgeixen per les condicions de treball dels professors (sous, inestabilitat, etc.) i del mateix alumnat. La majoria d'ells han de fer doble jornada, l'una de treball i l'altra d'estudi.

Però la tasca es va realitzant portes endins, sense donar-li cap publicitat; fins que s'ofereixen 14 places de catedràtics en un “Concurso-traslado” a persones alienes a l'equip pedagògic de l'escola, sense donar opció als actuals professors per ocupar-les, i es posa en

L'EXPERIÈNCIA DE L'ESCOLA NORMAL DE SANT CUGAT, O LA DIFÍCIL TASCA DE FORMACIÓ DEL MESTRE SENSE AUTONOMIA A LA UNIVERSITAT

L'EXPERIÈNCIA DE L'ESCOLA NORMAL...

perill l'actual funcionament de l'Escola.

Professors i alumnes decideixen sortir a la llum pública i jugar-se totes les cartes per defensar l'Escola. Moltes entitats ciutadanes presten suport a aquesta posició, s'informa àmpliament a l'opinió pública, es parla amb el Director General d'Universidades... No hi ha res a fer. L'Escola de Sant Cugat és un centre experimental però allò que experimenta no interessa en absolut al Ministeri, per tant són rebutjades les solucions que el professorat proposa en vista a salvar l'equip i la línia que defensa.

Si San Cugat, però, no interessa al Ministeri, cal preguntar: quina cosa l'interessa? com creu que s'ha de formar un mestre?

La lluita de Sant Cugat, unida a la Universitat, ha permès a professors i alumnes de plantejar-se els principals problemes de la formació universitària i els més concrets pel que fa a la formació del mestre: donen prioritat a l'adquisició d'una metodologia o a la retransmissió d'uns continguts? com podem fer relacionar als alumnes les coses llegides als llibres i les coses que passen en la realitat? quines relacions s'estableixen en una escola entre tots els mestres, amb els alumnes...?

El MEC no solament no ha revisat aquestes qüestions, i dóna per vàlids en allò essencial els pressupostos bàsics de les antigues Normals, sinó que talla tota possibilitat d'experimentació i acció ja que impedeix la construcció d'equips pedagògics i dóna les oposicions com a única via de reclutament de professorat.

Com quasi sempre que toquem un problema concret en aquest país ens trobem davant la necessitat de veure'l des d'un punt de vista més general. És difícil treballar honradament, com a pro-

fessor, sense plantejar-se seriosament què hauria de fer un mestre, en quin tipus de sistema d'ensenyament hauria d'estar inserit, com hauria de ser la Universitat que el formés... I tot això ens remet a coses que de moment no podem realitzar, com: ensenyament democràtic, Autonomia de la Universitat, que si ens semblen llunyanes és només perquè són la creu de la medalla o tot el contrari d'allò que pot oferir el Ministeri.

N. Silvestre

(1) Veure: quant a les Escoles Normals: Revista: Perspectiva Escolar n.º 0 Desembre 1974.

Dossier sobre la Formació del Mestre.

* Quant a l'aplicació de la Llei d'Educació:

Cuadernos Pedagógicos "Los Primeros cuatro años de Ley General de Educación", M. Subirats.

Com a complement a l'anterior article, reproduïm la carta la carta que el nostre degà, juntament amb els del Col·legi d'Enginyers i el d'Aparelladors, va enviar al ministre d'Educació i Ciència el passat 3 de febrer.

"Excmo. Sr.:

Las instituciones abajo firmantes creen que es su deber manifestar a V.E. su profunda inquietud ante la grave situación en que se encuentra la Escuela Universitaria de Formación del Profesorado de E.G.B. de la Universidad Autónoma de Barcelona a causa de la aparición de los decretos por los cuales se convoca el concurso traslado de siete adjuntías y once cátedras de dicha Escuela, publicados en los B.O.E. del 23 de diciembre de 1974 y del 16 de enero de 1975.

Consideramos que las tareas pedagógicas y científicas que está realizando esta Escuela responden a las necesidades que en el terreno de la educación tiene planteada nuestra sociedad.

Creemos que la aplicación de los citados Decretos amenaza con la interrupción absoluta de la labor hasta ahora realizada y atenta contra la autonomía universitaria y contra el espíritu de los estatutos de la U.A.B., ya que implicaría la incorporación de 18 profesores, como es lógico de muy diversa procedencia, ajenos al equipo docente actualmente responsable de la línea pedagógica y ajenos, por lo tanto, a esta última.

Dada la importancia que tiene para el futuro inmediato del país la buena formación de los profesionales de la enseñanza, nosotros, como instituciones inmersas en la problemática social, nos dirigimos a V.E. en apoyo de las peticiones planteadas por esta Escuela Universitaria y respaldadas por diferentes organismos y autoridades académicas en el sentido de que sea posible la continuidad de la línea en la que actualmente se trabaja y con respecto a la cual se encuentran altamente identificados tanto los alumnos como los profesores del citado Centro.

Con la esperanza de que sean atendidas debidamente nuestras justas demandas, saludan respetuosamente a V.E."

PSICÒLEG A L'ESCOLA?

mensales, seis se ponen enfermos, ¿podemos pensar que éstos tenían ya antes el estómago mal? Sin embargo, ante el fracaso escolar que afecta a más de la mitad de los niños, tradicionalmente se intenta culpar siempre al niño y no al sistema de enseñanza”.

25-10-85
Mesa redonda organizada por el Colegio de Licenciados

LOS PSICOLOGOS PIDEN UN PUESTO EN LA ENSEÑANZA

La Secretaria de Premsa d'aquest Col·legi va distribuir en el seu moment la següent crònica sobre aquest acte organitzat per la Comissió de Psicòlegs:

«Con el lema “¿Psicólogo en la escuela?” se celebró el 21 de febrero por la tarde, en la Sala de Actos del Colegio de Arquitectos, una Mesa Redonda organizada por nuestro Colegio. En ella, participaron como ponentes psicólogos que trabajan en Centros escolares y con experiencia práctica de psicología escolar en los distintos niveles de la enseñanza: Asunción López Carretero, Rafael López Feal, Rosario García, Anna Maria Pardo, Teresa Gol y Carme Sala.

En primer lugar Anna Maria Pardo expuso la panorámica de las distintas formas en que se realiza la psicología escolar en nuestro país, desde los gabinetes trust, centralizados desde Madrid, que envían tests para los niños y luego son valorados por una computadora hasta los gabinetes locales, que tampoco tienen una verdadera inserción en la institución escolar, pero que mantienen unos mínimos contactos con ella, pasando por el psicólogo que trabaja en un Centro escolar. En todos los casos, el psicólogo cumple la función de clasificador de niños según su nivel intelectual, legitimando así la selectividad que realiza la escuela,

En el caso de pequeños gabinetes y especialmente en los casos en que el psicólogo trabaja solo, éste debe afrontar también la papeleta cada vez más importante del fracaso escolar.

Para realizar estas funciones, el psicólogo posee unos instrumentos (test) que si bien son muy adecuados al papel que la sociedad exige al psicólogo, son carentes de toda cientificidad. Se pusieron, a lo largo del acto, ejemplos del test de inteligencia WISC, en el que con la pretensión de medir la comprensión general, se le pregunta al niño: “¿Qué hay que hacer cuando tu madre te manda a buscar pan y el panadero te dice que no hay?”. La respuesta correcta es “ir a otra panadería”, pero ¿qué responde el niño que vive en un pueblo donde sólo hay una panadería?

Los ejemplos se multiplicaron mostrando por una parte la referencia a los buenos modales más que a la lógica, y la adecuación de las preguntas a un contexto social determinado y no a otros.

Se pasó después a tratar la tarea del psicólogo ante el fracaso escolar. “Si después de una cena, dijo una ponente, de los ocho co-

Conclusiones: Como conclusiones aparecieron:

1) Reeducar la escuela y no al niño. El psicólogo, conjuntamente con los maestros, debe llevar a cabo una renovación pedagógica en este sentido.

2) Esta renovación escolar tiene unos límites clarísimos en el actual sistema de enseñanza, límites que van desde los programas escolares, las condiciones materiales de la enseñanza (número de alumnos por clase, espacio, etc.) hasta la formación del profesorado. Sólo un esfuerzo conjunto de pedagogos, psicólogos, padres y alumnos, luchando por otro sistema de enseñanza no selectivo y democrático, puede resolver los problemas planteados.

Se marcó que este camino está ya iniciado y que buena prueba de ello son las movilizaciones actuales de enseñantes y padres.

En el coloquio, una intervención que arrancó los aplausos de la sala, puso de relieve que si bien se tenía claro lo que se debía hacer en la escuela, el psicólogo, desgraciadamente, no tiene actualmente puestos de trabajo que ocupar en la actual organización escolar. También remarcó que sólo uniendo fuerzas se podía arrancar lo que fue el slogan del acto: “Puestos de psicólogos en todos los Centros de enseñanza”...

LA PLANIFICACION DE LOS ESTUDIOS EN RELACION CON LA PERSPECTIVA

Comunicación presentada al III Congreso de la Formación

Hasta hace pocos años el número de licenciados en ciencias biológicas en nuestro país era muy reducido. Sin embargo últimamente se ha producido un fuerte incremento en el número de estudiantes de dicha carrera y en la actualidad el biólogo empieza a ser un componente de peso en nuestra sociedad. Sólo para dar una idea de la dimensión de este hecho podemos señalar que el número de estudiantes matriculados en el primer curso de biología el año pasado en las universidades de Barcelona ascendía a 2.600.

Este incremento forma parte del proceso de masificación de la universidad, pero no puede explicarse únicamente por este fenómeno, pues podemos observar una gran desproporción entre el crecimiento experimentado por la facultad de biológicas y el de otras facultades.

El aumento cuantitativo de los estudiantes de biológicas no está correlacionado con una ampliación del campo profesional del biólogo en nuestra sociedad.

En el informe presentado por la Sección profesional de Biólogos a la prensa meses atrás se señalaba que de los 600 biólogos existentes en el distrito de Cataluña y Baleares sólo alrededor de 80 trabajaban dentro de la industria, servicios o agricultura; dedicándose el resto a tareas docentes, fundamentalmente en la enseñanza secundaria.

A la luz de estos datos podemos formularnos una serie de preguntas:

¿A qué se debe este insignificante papel que se asigna al biólogo en nuestra sociedad?

¿Cómo explicar que a pesar de ello cientos de estudiantes se sientan atraídos por esta carrera?

Para contestar estas preguntas es necesario hacer una serie de consideraciones generales previas.

En las últimas décadas estamos asistiendo a un importante desarrollo de las ciencias biológicas. Este desarrollo está teniendo implicaciones prácticas de gran importancia política y social.

Los avances de la bioquímica, la genética y la fisiología están transformando totalmente la agricultura y las industrias de la alimentación.

La medicina cuenta con bases cada vez más sólidas para abordar enfermedades hasta ahora incurables.

La ecología ha penetrado en numerosos campos de la actividad humana convirtiéndose en un instrumento imprescindible para un aprovechamiento racional de los recursos naturales.

A nivel teórico la biología moderna se ha convertido en un soporte sólido para algunas ciencias que tradicionalmente se movían en terrenos especulativos (sicología, etología, antropología...).

Todo ello ha situado a las ciencias biológicas en un terreno central del desarrollo social.

Para que esta tendencia de la biología a penetrar en distintos campos de la actividad humana se desarrolle e intensifique, se hace necesario la conjugación de tres elementos:

1) Desarrollo de amplios programas de investigación a los que se dediquen recursos adecuados. Estos programas deben ser elaborados en base a las necesidades del conjunto de la sociedad, y a las propias del desarrollo interno de cada ciencia. Requieren pues, la dedicación de un gran número de científicos, así como una estrecha vinculación entre las distintas disciplinas, la industria, agricultura, servicios y órganos de gestión pública.

2) Estudio sistemático de las aplicaciones de la biología a todos los campos sobre los que pueda incidir. Esto requiere la existencia de equipos de trabajo situados a un nivel intermedio entre los departamentos de investigación pura y los equipos de técnicos ligados directamente al proceso productivo o a los servicios. En estos equipos intermedios deberían colaborar estrechamente biólogos, químicos, ingenieros, arquitectos, médicos, etc., en función del área concreta sobre la que trabajasen. Deberían tener además una importante proyección, tanto hacia los centros de investigación, como hacia los sectores concretos de aplicación.

3) Un proceso de este tipo requiere la existencia de programas educativos orientados a una enseñanza racional de la biología y de la ciencia en general, que despierten en el estudiante y en el conjunto de la sociedad, una conciencia clara de lo que la ciencia puede aportar si es utilizada en beneficio de toda la humanidad. La puesta en práctica de programas de este tipo crearía en las nuevas generaciones un gran entusiasmo por la actividad científica, elemento fundamental para que una amplia política de investigación pueda desarrollarse.

En España no se investiga.

¿Porqué en nuestro país no se ha producido un desarrollo semejante?

La explicación tenemos que buscarla en las peculiaridades de nuestro desarrollo económico y social. Es bien sabido que en las sociedades avanzadas la actividad científica desempeña un papel de primer orden en el conjunto de las actividades. Sin embargo en nuestro país no se investiga.

En el número 111 de la revista Cambio 16 se señalaba que la cifra que las empresas españolas pagaron al extranjero en 1972 en concepto de «royalties» ascendió a doscientos millones de dólares. Esto representa un fuerte incremento sobre años anteriores. En 1968 la cifra era aproximadamente la mitad (109,2 millones de dólares). Para este mismo año 1968 la cifra global dedicada a investigación era de 3.837 millones.

DE BIOLOGIA PROFESIONAL

de pesetas (0,27 por 100 del PNB), o sea aproximadamente la mitad de la cifra pagada al extranjero en concepto de patentes (*cifras extraídas del informe de la O.C.D.E. sobre la investigación en España, 1971*).

Como señala Cambio 16 este hecho deriva de la fuerte penetración de capital extranjero en nuestra industria, lo que hace la situación difícilmente reversible.

Esta política, que además va en aumento, liquida toda posibilidad de desarrollo de una investigación autónoma. Hace por tanto innecesaria la promoción de científicos (en un artículo, también de Cambio 16, se señalaba que el 69 por ciento de los becarios durante el III plan de Desarrollo quedarán sin empleo).

El biólogo en la industria.

Al principio señalábamos que sólo unos 80 biólogos trabajan ligados al proceso productivo o a los servicios en Cataluña. Después de los elementos señalados esto aparece como una consecuencia lógica. Si en nuestro país no se desarrolla una actividad científica intensa, resulta más rentable para las empresas la utilización de personal técnico medio, más económico y fácilmente manipulable.

Por otra parte el problema que se le plantea al Licenciado con inquietud científica no es sólo el de encontrar trabajo, sino también el de la función que desempeñará en el mismo. Los biólogos que trabajan actualmente en el proceso productivo realizan en la mayoría de casos tareas rutinarias, sin ninguna posibilidad de aplicar los conocimientos que han adquirido en sus estudios. Su intervención en los organismos de gestión es mínima viéndose obligados a aplicar medidas con las que no pocas veces está en desacuerdo. Su papel queda relegado al de elemento de decoración de la empresa.

Las contadas veces que se ha solicitado la opinión y el trabajo de los biólogos por parte de la Administración, ha sido también con un carácter parecido, pidiéndoles la elaboración de informes cuyas conclusiones son contradichas en la práctica.

Si nos referimos a la situación del biólogo en los escasos puestos de investigación existentes (C.S.I.C. y cátedras universitarias), el espectáculo resulta aún más desolador. Becas muy bajas, inestabilidad en el trabajo, escasez de recursos, estructuras burocráticas y autoritarias...

Enseñanza.

Un último aspecto relacionado con la perspectiva profesional es el de la enseñanza. Es lógico que en cualquier disciplina una proporción importante de profesionales se oriente hacia la enseñanza. Ahora bien, cuando esto se hace como salida a la frustración en otros campos de la profesión puede crearse una situación enormemente degradada que repercute en el conjunto del sistema educativo.

En nuestro país la enseñanza no es una perspectiva profesional más. Es la única perspectiva viable que se le ofrece al biólogo si quiere utilizar para algo el caudal de conocimientos adquiridos. Por otra parte esta perspectiva se va reduciendo progresivamente ante el elevado contingente de licenciados procedentes de otras facultades también en situación de paro o subempleo.

No es necesario recalcar, que muchos de los biólogos dedicados a la enseñanza no tienen ninguna vocación para la misma, viendo en ella únicamente una forma de asegurar un mínimo de ingresos para poder vivir. Como señala el informe de la S. P. B. al que se aludía al principio «... el perjuicio que se causa es doble; por una parte la falta de vocación del circunstancial profesor repercute negativamente sobre el alumno; por otra, la sociedad pierde tantos elementos creadores, como elementos transmisores de conocimientos».

Esta situación representa un verdadero despilfarro social y económico. Cientos de jóvenes cuya voluntad de trabajo se orienta hacia áreas objetivamente necesarias a la sociedad se ven frustrados y marginados encontrándose en situación de paro o subempleo. Por otra parte el conjunto de la sociedad, que ha financiado a través de los impuestos la formación de estos jóvenes no recibe por ello gratificación de ningún tipo.

Universidad.

Unido a este fenómeno nos encontramos con otro no menos lamentable: la progresiva degradación de la institución universitaria. Esta degradación se manifiesta a todos los niveles (organización, contenido de la enseñanza, etc.).

La masificación de la Universidad y en general de la enseñanza es una de las manifestaciones del desarrollo social, que conlleva una liberación progresiva de fuerza de trabajo derivada de la reducción de la intervención directa del hombre en el proceso productivo, de la necesidad de una mano de obra cada vez más cualificada y de la aspiración general de todas las capas sociales a la cultura.

Esta tendencia de carácter claramente progresivo requiere un replanteamiento a fondo del sistema educativo y de la sociedad en general (al que ya se aludía en la primera ponencia). En nuestro país esta tendencia se encuentra ahogada por el marasmo imperante y las bases eminentemente clasistas de nuestras estructuras educativas.

Buena muestra de ello son los nuevos planes de estudio implantados últimamente.

El curso pasado comenzó a aplicarse un nuevo plan de biológicas. Quizá sea gratuito señalar que ni los estudiantes ni la mayoría de profesores participaron en la preparación del mismo, y que el plan aprobado era radicalmente diferente del que los catedráticos de Barcelona habían elaborado.

El nuevo plan consta de dos ciclos el primero de los cuales está sobrecargado de materias cuya densidad y número no permitirá una asimilación mínima de contenidos.

Las consecuencias de un ciclo de este tipo son obvias: fuerte selectividad derivada de la irracional programación y abandono de los estudios al acabar el primer ciclo de tres años ante la falta de perspectiva profesional. Se pretende sin duda una descongestión por la vía más nefasta.

Frente a un planteamiento racional y progresivo que debería partir del reconocimiento de la enorme importancia que para el desarrollo autónomo del país tiene la formación de cientos de científicos que puedan desarrollar una ciencia propia y permitan así romper las grandes dependencias de otros países, se opone la política de la selectividad y de la falta de investigación que condena a la sociedad a una dependencia cada vez mayor de las potencias extranjeras.

La importancia que ante esta situación tiene la toma de conciencia por parte de estudiantes y profesionales de cuál es la raíz del problema es enorme. En este sentido la continua preocupación de los estu-

diantes en los últimos años por la perspectiva profesional y por el papel del científico en la sociedad son un síntoma evidente de madurez de nuestro movimiento estudiantil. Asimismo la reciente creación de la Sección profesional de Biólogos del Colegio de Licenciados abre una perspectiva clara para que los profesionales tengan un cauce mediante el cual elaborar y plantear sus problemas y proyectarlos al conjunto de la sociedad.

Ahora bien, el problema del biólogo atañe a toda la sociedad y ésta debe hacerse receptiva a esta problemática y apoyar con entusiasmo las reivindicaciones de las que depende en buena parte el futuro de nuestro país.

Luis M. del Carmen

(ve de la pág. 40)

estos agentes en el portal y en las escaleras de nuestro Corporación —ya que nunca presentaron mandamiento judicial para permanecer en el interior— ha alterado seriamente la marcha diaria y el funcionamiento colegial.

El miércoles 26 de febrero, funcionarios de la Dirección General de Seguridad, se presentaron en el Colegio e impidieron la celebración de una Conferencia del Sr. Malefakis, organizada por el Seminario de Historia. La opinión pública se ha manifestado sobre este hecho y concretamente el Sr. de la Cierva declaró según el diario «Informaciones», que no comprendía los motivos de esta suspensión. De cara al funcionamiento colegial, el problema que se plantea no es el de si es o no es adecuada la suspensión de la citada Conferencia sino el hecho de que esta suspensión se llevase a cabo dentro de un organismo al que la referida Ley de Colegios Profesionales reconoce «personalidad jurídica propia y plena capacidad para el cumplimiento de sus fines» (Artículo primero, apartado 1).

En fin, la gravedad de los hechos descritos en este INFORME entronca con el contenido de un informe anterior que esta Junta de Gobierno emitió recientemente sobre el tema Colegios Profesionales-Sindicato. El problema, desde un prisma diferente, es el mismo: se tiene la impresión de que nuestra Corporación está siendo seriamente dificultada en su funcionamiento orgánico precisamente porque se están

logrando altas cotas de participación e interés colegial. Una institución de más de diez mil miembros se ha transformado en los últimos meses desde una cierta apatía y falta de vitalidad hacia una actividad realmente destacable. Lo que hasta hace poco tiempo era un comportamiento colegial mortecino y burocrático se ha convertido en todo lo contrario. Las actividades culturales, las reuniones donde se trata la problemática profesional y los demás actos corporativos, encuentran una nutrida asistencia.

Y es precisamente en estos momentos de despliegue de la actividad colegial que beneficia tanto a los profesionales como a la colectividad nacional, cuando aparecen las máximas dificultades. *Los Colegios son cauce orgánico para la participación de los profesionales en las funciones públicas de carácter representativo y demás tareas de interés general...* leemos en el Artículo primero, Cuatro, de la ley de Colegios Profesionales. Pero mal se va a potenciar ese clima de participación al que se refiere la Ley y al que tan de moda es aludir en la hora presente de la sociedad española cuando se obstaculiza precisamente a las instituciones que dan muestras de vitalidad y democratización creciente.»

BOLETIN OFICIAL DEL ESTADO

GACETA DE MADRID

- 21/X/74. — Decreto 2925/1974, de 17 de Octubre, por el que se regula provisionalmente la participación estudiantil a nivel universitario. pág. 21344.
- 22/X/74. — Orden de 21 de Octubre de 1974 que desarrolla el Decreto sobre participación estudiantil. p. 21441.
- 28/X/74. — Orden de 16 de Octubre de 1974 por la que se establece que el título de Graduado Escolar habilita para el acceso a los estudios que, conforme con la legislación anterior a la Ley General de Educación exigen para su comienzo el Bachillerato Elemental. p. 21927.
- 4/XI/74. — Orden de 16 de Octubre de 1974 por la que se convoca concurso de traslados para cubrir cátedras vacantes de INEM. p. 22415.
- 9/XI/74. — Orden de 6 de Nov. 1974 constituyéndose la Comisión Asesora de Ordenación Educativa. p. 22787.
- 13/XI/74. — Resolución de la Dirección General de Formación Profesional y Extensión Educativa por la que se dan Normas para el desarrollo de la Orden Ministerial de 17 de Junio último, que estructura el sistema de Enseñanzas de Formación Profesional en Centros de Educación Especial. p. 23029.
- 14/XI/74. — Decreto 3114/1974, de 25 de Octubre, por el que se ordenan las actividades de la Universidad Nacional de Educación a Distancia. p. 23122.
- 19/XI/74. — Orden del 12 de Noviembre de 1974 por la que se convocan exámenes extraordinarios de Bach.
- 21/XI/74. — Orden de 25 de Octubre de 1974 por la que se convoca concurso de traslados para la provisión de plazas de Profesores agregados vacantes en INEM. p. 23611.
- 27/XI/74. — Resolución de la Dirección General de Ordenación Educativa por la que se dictan instrucciones sobre la convocatoria de exámenes extraordinarios de Bachillerato. p. 24069.
- 30/XI/74. — Resolución de la Dirección General de Personal por la que se convoca concurso general de traslados entre Profesores de EGB para proveer en propiedad vacantes de Escuelas Nacionales de régimen ordinario en localidades de censo superior a cinco mil habitantes. p. 24391.
- 16/XII/74. — Orden de 2 de Diciembre de 1974 por la que se dan normas sobre autorización de libros de texto y material didáctico. p. 25501.
- 19/XII/74. — Orden de 10 de Diciembre de 1974 por la que se regula durante el curso 1974-1975 la impartición del Bachillerato Superior y COU en las extinguidas Secciones Filiales. p. 25757.
- 19/XII/74. — Corrección de errores de la Orden de 6 de Noviembre de 1974 por la que se constituye la Comisión Asesora de Ordenación Educativa. p. 25757.
- 19/XII/74. — Orden de 3 de Diciembre de 1974, complementaria a la de 19 de Abril de 1974, sobre subvenciones a Centros docentes no estatales. p. 25803.
- 23/XII/74. — Orden de 2 de Diciembre de 1974 por la que se nombran Profesores Agregados de INEM, en virtud de concursos de méritos, entre cursillistas de 1933. p. 26060.
- 2/I/75. — Orden de 19 de Diciembre de 1974 por la que se convoca concurso-oposición libre para ingreso en el Cuerpo de Profesores de Educación Preescolar y General Básica. p. 41.
- 3/I/75. — Orden de 16 de Diciembre de 1974 por la que se convocan oposiciones a cátedras de INEM. p. 87.
- 9/I/75. — Decreto 3514/1974, de 20 de Diciembre, sobre pruebas de aptitud para el acceso a las Facultades, Escuelas Técnicas Superiores y Colegios Universitarios. p. 422.
- 10/I/75. — Orden del 9 de Enero de 1975 por la que se desarrolla el Decreto 3514/1974, de 20 de Diciembre, sobre pruebas de aptitud para el acceso a las Facultades, Escuelas Técnicas Superiores y Colegios Universitarios. p. 523.
- 16/I/75. — Orden de 20 de Diciembre de 1974 por la que se convocan oposiciones, turno libre, a plazas de Profesores agregados de Institutos de Enseñanza Media. p. 48.
- 24/I/75. — Orden de 16 de Enero de 1975 por la que se nombran las Comisiones Especiales que han de emitir las propuestas razonadas del concurso de traslado a cátedras de INEM. p. 1600.
- 8/II/75. — Orden de 22 de Enero de 1975 por la que se desarrolla la estructura orgánica del Patronato de Promoción de la Formación Profesional. p. 2730.
- 12/II/75. — Decreto 157/1975, de 23 de enero, por el que se crean las Juntas Nacional, de Distrito y Provinciales de Directores de INEM. p. 2971 (Véase corrección a este Decreto el 19/II/75).
- 13/II/75. — Decreto 160/1975, de 23 de Enero, por el que se aprueba el Plan de Estudios del Bachillerato.
- 19/II/75. — Corrección de errores del Decreto 157/1975, de 23 de Enero, por el que se crean las Juntas Nacional, de Distrito y Provinciales de Directores de Institutos Nacionales de Bachillerato. p. 3496.
- 26/II/75. — Resolución de la Dirección General de Personal por la que se hace pública la división en tercios de la relación de Catedráticos numerarios de INEM. p. 4032.

Hem rebut del Col·legi de Doctors i Llicenciats de Madrid la carta datada el 6 de març que transcribim íntegrament a continuació, signada pel seu degà senyor Eloy Terrón Abad i dirigida al nostre degà i demés membres de la Junta de Govern. Per la importància dels fets que es descriuen i per la escassa, per no dir nul·la, difusió que ha tingut a la premsa, és pel que hem cregut que eren tots els col·legiats els qui havien d'assebentar-se'n.

«La Ley de Colegios Profesionales de 13 de febrero de 1974, afirma, entre otras cosas:

El principio de representación orgánica consagrado por el ordenamiento constitucional español se hace efectivo mediante la participación del pueblo en las tareas legislativas y en las demás funciones de interés general, que se lleva a cabo a través de la familia, el Municipio, el Sindicato y demás Entidades con representación orgánica que a este fin reconozcan las leyes. Estas instituciones deben ser amparadas, en cuanto satisfagan exigencias sociales de interés general, para que puedan participar eficazmente en el perfeccionamiento de los fines de la comunidad nacional.

Entre las Entidades aludidas se encuentran los Colegios Profesionales... (Introducción).

Más adelante, en la referida Introducción a la Ley, leemos:

la existencia en nuestro país de cauces de participación, lo que requiere: «derecho de reunión, auténtica libertad de asociación, constitución de un Sindicato único de docentes, reconocimiento del derecho de huelga, supresión de las sanciones por criterios políticos e ideológicos...».

Estas peticiones planteadas por un grupo de colegiados fueron, como ya se ha indicado, asumidas por más del 95 % de los votos de los asistentes a la Junta General. La Junta de Gobierno entendió que tal petición se insertaba plenamente en el espíritu y la forma de los apartados a), g) y u) del artículo quinto de la citada Ley de Colegios Profesionales que, textualmente, afirman:

Artículo quinto. — Corresponde a los Colegios Profesionales el ejercicio de las siguientes funciones, en su ámbito territorial:

EL DEGÀ DEL COL·LEGI DE MADRID CITAT A DECLARAR AL JUTJAT

En su consecuencia, la presente Ley, tras definir a los colegios Profesionales y destacar su carácter de cauce orgánico para la participación de los españoles en las funciones públicas de carácter representativo y demás tareas de interés general, regula la organización y funcionamiento de los Colegios del modo más amplio posible en consonancia con el carácter profesional de los fines colegiales.

Dentro de este funcionamiento está prevista la convocatoria de Juntas Generales Ordinarias y Extraordinarias. Con motivo de la Junta General Ordinaria celebrada con todos los requisitos legales, por el Ilustre Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias del Distrito Universitario de Madrid, el pasado día 26 de enero, en el Palacio de Congresos y Exposiciones de esta capital, el Juzgado de Orden Público núm. 1 ha abierto un sumario en el que se ha citado a declarar el día 31 del mismo mes, al Ilmo. Sr. Decano de la referida corporación en relación, fundamentalmente, con el apartado final de un documento titulado «Ponencia sobre la situación del profesional», que se denominaba «Derechos Fundamentales Democráticos». Tal apartado, como el resto del documento, fue aprobado por la inmensa mayoría de los asistentes a la referida Asamblea General.

El Decano de nuestro Ilustre Colegio compareció el día 1 de febrero ante esa autoridad judicial y prestó declaración, fundamental y exclusivamente, en relación con el referido apartado de la ponencia aludida. En este apartado se planteaba la necesidad de

a) Servir de vía de participación orgánica en las tareas de interés general, de acuerdo con las leyes.

g) Ostentar en su ámbito la representación y defensa de la profesión ante la Administración, Instituciones, Tribunales, Entidades y particulares, con legitimación para ser parte en cuantos litigios afecten a los intereses profesionales y ejercitar el derecho de petición, conforme a la Ley, sin perjuicio de lo dispuesto en el apartado tres del artículo primero de esta Ley.

u) Cuantas otras funciones redunden en beneficio de los intereses profesionales de los colegiados.

La Policía a la porta del Col·legi

Además de los hechos descritos, otra serie de sucesos han venido a aumentar la preocupación de los colegiados y de la Junta de Gobierno de nuestra Corporación. Desde el martes 18 de febrero, en repetidas ocasiones, miembros de la Brigada Político Social, acompañados de fuerzas de Orden Público han requerido carnets de identidad a cuantas personas se dirigían al Colegio de Doctores y Licenciados, tomando nombre y dirección de todas estas personas. Lógicamente esto ha creado un clima de malestar entre los doctores y licenciados que diariamente acuden al Colegio a inscribirse, informarse sobre puestos de trabajo, realizar trámites imprescindibles muchas veces en su ejercicio profesional, asistir a actividades culturales, etc. En suma, la presencia de

(segueix a la pàg. 38)